Fran-Su

1/2025

Suomi-Ranska-yhdistysten liiton jäsenlehti

Bulletin de la Fédération des associations franco-finlandaises

Sisältö:

3 **Puheenjohtajan tervehdys**

4 **Charles Gil – ranskalaisen musiikin lähettiläs**

7 **Kirje Ranskasta,** Eero Vuohula

8 **Anja-Liisa Alanko – ranskanopetuksen monitoimija par excellence**

12 **Mitä kuuluu yliopistoihin,** Meri Larjavaara

13 **Anna Ranskalle pikkusormi...**

16 **Ranskalaisritari Rovaniemelle**

18 **Ranskalainen Suomessa, kolumni,** Mélanie Lemaire

20 **Helena Tyrväinen: "Ranska on syystäkin lempimaani"**

23 **Jalkapalloilija Ibrahim Cissén kokemuksia Suomesta**

25 **Kevätliittokokous Turussa**

26 **SRYL:n hallituksen uudet jäsenet esittäytyvät**

29 **SRYL:n matkastipendien saajat**

31 **Kesäkuun seminaari: Ranska Euroopan johtajana**

33 **Turun ranskalainen seura 80 vuotta**

36 **Porin juhlassa muistoja 1950-luvulta**

37 **Ranskalainen taide ja runous loistivat Rovaniemellä**

40 **Ystävyysseurojen liiton kannanotto**

Fran-Su, SRYL:n jäsenlehti, ilmestyy kaksi kertaa vuodessa

Julkaisija / Publié par:
Suomi-Ranska -yhdistysten liitto ry – Fédération des associations franco-finlandaises

Päätoimittaja / Éditeur-en-chef: Sanna Jääskeläinen

Ulkoasu ja taitto / Modèle et mise-en-page: Kustas Budrikas

Kannen kuva "France as a leader in Europe": Kustas Budrikas

Hyvät Ranskan ystävät,

KULUNUT kevät ei ole ollut kenellekään erityisen helppoa aikaa, ei meille suomalaisille eikä myöskään Euroopalle laajemmin, puhumattakaan Ukrainasta, jossa on jo yli kolme vuotta käyty hyvin raakaa ja tuhoisaa sotaa.

Tätä kirjoittaessani Ukrainaan vasta tunnustellaan rauhaa, mutta rauhan ponnistelujen onnistumisesta ei ole mitään varmuutta.

Tämä epävarmuuden pois aika heijastuu monella tavalla myös meihin suomalaisiin.

Se heijastuu siten, että taloudellinen ympäristömme on epävakaa ja myös siinä, että joudumme käyttämään yhä enemmän resurssejamme asehankintoihin, vaikka samalla toivomme, ettei niitä koskaan tarvitsisi käyttää.
Eurooppaa on pitkään totuttu pitämään eräänlaisena rauhan saarekkeena maailmassa, maanosana, joka paitsi pystyy itse ylläpitämään rauhantilaa myös edistämään sitä muissa maanosissa omalla toiminnallaan.

Nykyisin yksi Eurooppaa vaivaava ongelma liittyy ilman muuta johtajuuteen, tai pikemminkin sen puutteeseen. Vielä puoli vuosisataa Euroopan unionin perustamisen jälkeen on mahdoton sanoa, kuka sen johtaja lopulta on ja kehen henkilöityy se yhteinen tahtotila, joka EU:lla pitäisi olla.

Johtajuus Euroopassa onkin yhä enemmän valumassa hajanaisilta instituutioilta takaisin vahvoille eurooppalaisille valtioille ja näiden joukossa on tietysti Ranska. Kansainvälisessä politiikassa Ranska on ehdottomasti se maa, jolta juuri nyt odotetaan paljon ja joka useimmin johtovaltioksi tunnustetaan.

Uusimpia aloitteita ovat muun muassa aloite järjestää kansainvälinen rauhankonferenssi Palestiinan tilanteesta, joka on tarkoitus järjestää New Yorkissa, ja myös valtamerien pelastamiseksi järjestetty huippukokous Nizzassa 9.–13.6.

On siten ilahduttavaa, että Suomen ja Ranskan väliset suhteet ovat jatkuvasti tiivistyneet johtajien lukuisilla tapaamisilla, joko kahden kesken tai eri kansainvälisissä yhteyksissä.

Suomen tuntemista ja ymmärtämistä Ranskassa on erityisesti lisännyt Olivier Norekin talvisodasta kertova menestyskirja ”Les guerriers de l’hiver”, talven soturit, josta parasta aikaa tehdään suomennosta.

Ja ehkäpä tähän kannattaisi vielä lisätä se huomio, minkä suomalaisen poikatrion iloinen rallattelu saunomisesta on saanut Ranskassa ja sen lehdistössä.

Myös sitä tarvitaan tänä päivänä ja sen menestys oli paitsi erinomainen mainostus suomalaiselle saunainstituutiolle myös aidolle suomalaiselle huumorille.

RISTO VELTHEIM
Puheenjohtaja, Suomi–Ranska-yhdistysten liitto,
Fédération des associations franco-finlandaises

Ranskalaisen musiikin lähettiläs

Charles Gil muutti rakkauden perässä Suomeen ja toi mukanaan musiikillisen osaamisen, josta on ollut iloa suomalaisille kohta 30 vuoden ajan.

Teksti ja kuvat:
SANNA JÄÄSKELÄINEN

TAPAAN **Charles Gilin** Helsingissä Corona Barissa, joka sijaitsee nykyään Pasilan konepajalla. Tänne Charles saapuu lauantaisin pelaamaan biljardia jo aikuisten lastensa kanssa. Ellei ole kiertueella.

Tänä vuonna hän on kiertänyt Suomea muun muassa harmonikkataiteilija **Kimmo Pohjosen** ja rumpali **Eric Echampardin** kiertueella. Ranskalainen Echampard konsertoi eri puolilla Suomea myös **Andy Emler** trion kanssa. Kesällä ohjelmassa on esimerkiksi Raahen Rantajatsit -festivaali, jonka taiteellisen johtajana ja tuottajana Charles Gil on toiminut vuodesta 2015. Sitä ennen hän vastasi kymmenen vuoden ajan Pori Jazzin Ultra Music -kokonaisuudesta.

Tänä keväänä hän toteutti konserttisarjan myös Pariisin Suomen Instituutissa. Esimerkiksi huhtikuussa instituutin Café Maassa esiintyivät saksofonisti **Mikko Innanen** ja pianisti **Benoît Delbecq**. Gil kertoo, että instituutin johtaja **Tuula Yrjö-Koskinen** oli seurannut hänen toimintaansa ja pyysi yhteistyöhön.

Gilin järjestämissä konserteissa kuullaan jazzia ja improvisoitua musiikkia. Mukana on lähes aina ranskalaisia, mutta usein myös suomalaisia muusikoita. Kulttuurivienti Ranskasta Suomeen ja Suomesta Ranskaan on poikinut vuosien varrella suhteiden verkoston.

– Olen ollut paljon tien päällä taiteilijoiden kanssa, esimerkiksi Mikko Innasen kanssa olemme tehneet yhteistyötä jo 25 vuoden ajan. On ollut inspiroivaa seurata, miten muusikoiden urat kehittyvät, hän sanoo.

Gil on järjestämillään kiertueilla monessa mukana, kulkee ja elää koko matkan yhdessä muusikoiden kanssa autonkuljettajana, roudarina ja tulkkina, muun muassa. Hän uskoo hitaaseen kiertämiseen (slow touring), jossa välimatkat taitetaan mieluiten autolla, junalla tai laivalla ja keikkojen väliin jää aikaa taukopäivillekin.

Ranskalaisen kulttuurin edistäminen Suomessa ja Baltian maissa on tunnustettu myös valtiolliselta taholta. Charles Gil on saanut Ranskan valtiolta kunniamerkit Chevalier des Arts et des Lettres (2010) ja Chevalier dans l'Ordre National du Mérite (2016).

– Tuntui todella hyvältä, että työtäni arvostetaan myös virallisesti. On hienoa, että kulttuurityötä arvostetaan, Charles sanoo.

Ensi vuonna Vapaat äänet täyttää 30 vuotta. Gil miettii jo, miten merkkivuotta juhlittaisiin.

Ranskalaisen kulttuurin edistäminen Suomessa ja Baltian maissa on tunnustettu myös valtiolliselta taholta.

– Tulin Suomeen vuonna 1995, perustin firman kesällä 1996 ja ensimmäinen kiertue starttasi 1.11.1996, hän kertoo.

– En osannut kuvitella, että siitä syntyi näin pitkä ura.

Mutta ilmeisesti Suomessa oli kysyntää ja tarvetta. Haastattelupäivän aamulla Sakset seis -mielenosoitukseen osallistunut Charles Gil uskoo, että ihmisten tarve kuunnella laadukasta musiikkia ei ole kadonnut mihinkään.

– Suomessa kulttuurin rahoitusta leikataan, ja samoin tehdään myös Ranskassa. Taiteilijat kuitenkin ovat yhtä luovia kuin ennenkin, he synnyttävät hienoja projekteja, joita yleisö kaipaa. Minun tehtäväni on yhdistää nämä kaksi.

Lyonista kotoisin oleva Charles Gil oli ollut jazz-tuottaja jo kotimaassaan kahdeksan vuoden ajan, kun hän saapui Tampere Jazz Happeningiin vuonna 1994. Siellä hän tapasi tulevan vaimonsa, valokuvaaja **Maarit Kytöharjun**. Sitä seurasi matkustelua puolin ja toisin Suomen ja Ranskan välillä ja vuonna 1995 pariskunta päätti muuttaa yhteen Suomessa. Tytär **Oona** on nyt 27-vuotias ja poika **Leo** 25.

Nyt Charles on myös Suomen kansalainen. Hän paljastaa olevansa itse asiassa kolmen maan kansalainen, sillä hänen vanhempansa ovat molemmat puoliksi espanjalaisia. Charles puhuu sujuvaa suomea, paitsi Espanjan-matkoilla.

– Aivoni eivät suostu puhumaan suomea ja espanjaa samaan aikaan. Kun matkustamme Espanjaan, sanon lapsilleni, että minulle on puhuttava pelkästään ranskaa!

“Suomessa kulttuurin rahoitusta leikataan, ja samoin tehdään myös Ranskassa.”

1. Charles Gil kertoo tehneensä jonkin verran yhteistyötä Ranska-yhdistysten kanssa eri puolilla Suomea. “Tekisin mielellään enemmänkin”, hän sanoo.

2

Vuonna 1995 Suomi liittyi Euroopan unioniin. Charles muistelee, miten suuri muutos se oli. Työnhaku oli mahdollista, vaikka lopulta hän alkoikin yrittäjäksi.

– Keksin itselleni työn, hän hymyilee.

Suomalainen kulttuuri oli ennalta tuttu **Arto Paasilinnan** kirjojen ja **Aki Kaurismäen** elokuvien kautta. Muuton jälkeen hän alkoi opiskella suomea työväenopistossa.

– Lokakuussa 1996 minut kutsuttiin MTV3:n Huomenta Suomen suoraan lähetykseen kertomaan, miten ranskalainen mies tuo nyt Suomeen eksoottista ranskalaista jazzia. Kielitaitoni oli silloin vielä alkeellinen, mutta anoppini oli minusta tosi ylpeä. Pääsin mukaan myös Valopilkku-ohjelmaan, jossa minut esiteltiin pyöräilevänä jazztuottajana.

Pyöräily on edelleen Charles Gilin rakas harrastus. Sittemmin mukaan on tullut myös avantouinti.

Suomi on 30 vuodessa muuttunut paljon.

– Suomi on ominut Euroopasta monia asioita, niin hyviä kuin huonojakin. Nyt löytyy jo joka kahvilasta espressoa. Työnsä kautta hän on päässyt Suomen joka kolkkaan. Vienyt korkeatasoista ranskalaista musiikkikulttuuria sellaisiinkin paikkoihin, joissa ei ole kuultu edes vastaavaa suomalaista. Ja toisaalta tehnyt suomalaista musiikkia tunnetuksi maailmalla.

Pioneerityö jatkuu. Raahen Rantajatsit on mukana Oulun Kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeessa. Jo ennen sitä, kuluvana vuonna on luvassa monta kiertuetta ja konserttia.

– Olen iloinen siitä, että työtäni arvostetaan, eikä sen ajankohtaisuus ole hävinnyt. Näinä aikoina kulttuurin merkitys vain korostuu. On todella lyhytnäköistä politiikkaa hallitukselta leikata niitä asioita, joista suomalainen identiteetti rakentuu.

2. Charles Gil käy lauantaisin Corona Barissa pelaamassa biljardia jo aikuisten lastensa kanssa – ellei ole kiertueella.

Lisää aiheesta:

IG @vapaataanet
www.vapaataanet.fi

Raahen Rantajatsit 24.–26.7.2025, mukana muun muassa ranskalainen duo NoSax NoClar, joka konsertoi myös Helsingissä 21.7. ja Seinäjoella 22.7.
https://rajatsi.fi/rantajatsit/

Slow touringista voi lukea lisää artikkelista:
https://www.fmq.fi/articles/slow-touring-a-la-charles-gil

Toukokuun kirje Ranskasta

SUOMEN mediassa on talven aikana kommentoitu Ranskan suhteellisesti monia muita maita pienempää taloudellista ja aseellista panosta Ukrainan avustamisessa. Ranskan panos on kyllä suurempi kuin Italian tai Espanjan, mutta suhteellisesti selvästi pienempi kuin pohjoismaiden tai Saksan.

Ranskalaiset selittävät se johtuvan kahdesta tekijästä. Maan puolustusmenoista menee jatkuvasti merkittävä osa itsenäisen ydinasepelotteen ylläpitoon. Toiseksi Ranskan julkisen velan suhde bruttokansantuotteeseen on noussut jo 115 prosenttiin, Suomessa vielä 82 prosenttia.

Ranskalla on maaperällään ydinaseohjusten lisäksi ainakin kolme ydinaseohjuksilla varustettua sukellusvenettä jatkuvassa valmiudessa.
Tämän valmiuden pitäminen vie merkittävän osuuden puolustusmenoista.
Kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan vuonna 2022, kaksi sukellusvenettä lähetettiin heti sukelluksiin pahimman varalta.

Presidentti Emmanuel Macron on hiljattain esittänyt, että Ranskan itsenäinen ydinasepelote voisi jatkossa olla osa Euroopan maiden yhteistä sotilaallista pelotetta, jota nyt on pakko vahvistaa Venäjän uhan vuoksi.

Meidän ei siis kannata Ranskaa Ukrainan vähäisemmästä tukemisesta kovasti moittia.

Ranska on kehittynyt, pohjoismaiden tapainen hyvinvointiyhteiskunta, jossa julkiset palvelut ovat korkeatasoisia. Tällä on laaja poliittinen tuki parlamentissa. Kansalaisten terveydenhoito on kokemukseni mukaan aika lailla paremmalla tolalla kuin Suomessa. Ranskassa terveydenhoidon menojen osuus bruttokansantuotteesta onkin monta prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomessa. Se toimii pääosin omalääkäriperiaatteella, melkein jokaisella on oma médecin traitant, jonka lähetteellä pääsee varsin nopeasti vaativampaan hoitoon.

Mainittakoon, että syntyvyys on Ranskassa muun muassa perheiden lapsiluvun mukaan alenevan tuloverotuksen ansiosta pysynyt selvästi korkeammalla tasolla kuin Suomessa. Yleisesti käytetty suhdeluku oli vuonna 2024 Ranskassa 1.52, verrattuna Suomen 1.23.

Ranskalaiset pitävät palveluistaan ja eduistaan tiukasti kiinni. Yleisen eläkeiän nostaminen on ollut jatkuvasti ehkä kuumin kiistanaihe. Edellisen presidentin Francois Hollanden aikana sitä parilla vuodella nostettiin ja viime vuonna presidentti Macron nosti sen poikkeusmenettelyllä 64 vuoteen. Yksityiskohdista ja poikkeuksista neuvotellaan edelleen kesään mennessä, näin on luvannut keskustalainen pääministeri Francois Bayrou.
Ranskassa maan alempaa eläkeikää verrataan Italiaan ja Espanjaan, ei suinkaan Saksaan tai pohjoismaihin.

Presidentti Macronin toista virkakautta on jäljellä kaksi vuotta, kesään 2027.

Hänellä ei ole viime kesän hajotusvaalien jälkeen ollut enää enemmistöä parlamentissa. Viime syksynä hän nimitti oikeistoenemmistöisen Michel Barnierin johtaman hallituksen, joka kaatui joulun aikoihin. Veteraanipoliitikko Francois Bayroun keskustaenemmistöinen hallitus on sen jälkeen pysynyt pystyssä maltillisen vasemmiston tuella.

Todennäköistä lienee, että Bayroun hallitus jatkaa ainakin kesän yli. Puolueiden päähuomio alkaa näet olla uusien nimien nostamisessa esiin vuoden 2027 presidentinvaaleihin.

Antibes, huhtikuussa 2025

EERO VUOHULA

Eläkkeellä EU-komission ulkosuhdeosastolta. Opiskellut nuoruudessa muun muassa Ranskan hallintokorkeakoulussa ENA:ssa

Anja-Liisa Alanko – ranskanopetuksen monitoimija par excellence

Teksti ja kuvat:
MINNA VARILA

1. Kouluneuvos Anja-Liisa Alanko on innostava ranskan kielen ja kulttuurin opetuksen asiantuntija.

Taustaa, koulu- ja opiskeluvuodet

Kouluneuvos **Anja-Liisa Alanko** tunnetaan innostavana ranskan kielen ja kulttuurin opetuksen asiantuntijana ja puolestapuhujana niin työurallaan kuin erilaisissa yhdistys- ja järjestöyhteyksissä. Anja-Liisa luonnehtii itseään ”frankofiiliksi”, jopa ”francofolleksi” – molemmat kuvauksia, joihin on helppo yhtyä. Ranskalla on Anja-Liisan elämässä ollut ratkaisevan tärkeä ja vaikuttava merkitys.

Paljasjalkaisen helsinkiläisen kiinnostus ranskan kieleen syttyi jo oppikouluikäisenä lähikoulussaan Helsingin saksalaisessa koulussa, koska siellä pystyi keskikoulussa valitsemaan vapaaehtoiseksi kieleksi ranskan. Lukiossa Anja-Liisa vietti vaihtooppilasvuoden Yhdysvalloissa ja luki siellä ranskaa Québecissä koulutetun opettajan johdolla. Kotiin palattuaan hän jatkoi ”aika erikoisella aksentilla” ranskan opiskeluaan *Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun* (**SYK**) kielilinjalla ja valmistui ylioppilaaksi 1964.
Kielitaitoisen nuoren naisen tie vei Helsingin yliopistoon, missä hän opiskeli ranskan kielen ohella englantia sekä estetiikkaa ja nykyiskansain kirjallisuutta (nyk. yleistä kirjallisuustiedettä) valmistuen filosofian maisteriksi 1970. Anja-Liisa jatkoi myöhemmin kasvatustieteen opintoja ja auskultoi lukuvuonna 1980–1981.

Työura

Vuonna 1968 Anja-Liisa solmi avioliiton ja nautti viisi vuotta kotiäitiydestä. Sitten alkoi pehmeä lasku työuralle, josta tuli pitkä ja monivivahteinen, täynnä erilaisia opetus-, koulutus- ja hallintotehtäviä. Vuodesta 1973 vuoteen 1981 Anja-Liisa toimi ranskan ja englannin kielten sivutoimisena tuntiopettajana Espoon työväenopistossa, Helsingin seudun kesäyliopistossa ja veti esimerkiksi Päivölän kansanopistossa viikonloppukursseja. Romaanisen filologian amanuenssin sijaisuus keväällä 1976 avasi näkökulmia opinto-ohjauksen maailmaan.

Oppimateriaalin tekijänä Anja-Liisa toimitti suomalaisen laitoksen **Irmeli Pyysalon** kanssa Tanskan radion aikuisopiskelijoille suunnatusta radio- ja tv-kurssista. Weilin+Göös julkaisi tekstikirjat ja opettajan oppaat (*Bonjour Henriette*, 1978, *Pierre et Colette en route*, 1979 ja *Pierre et Colette encore,* 1979). YLEn kieliradion pitkäaikaisen toimittajan **Tuva Korsströmin** kanssa yhteistyössä syntyi vuonna 1980 Yleisradion ja Yle Tv:n tuottama ajankohtainen dokumenttisarja ’*Voici la France*’, jossa Anja-Liisan osuutena oli haastattelutekstien työstäminen harjoituksien, sanastojen ja keskustelun aiheiden avulla.

Lukuvuoden 1979–1980 Anja Liisa oli oman ranskan opettajansa **Helvi Nurmisen** sijaisena SYK:ssa. Houkuttimena oli mahdollisuus opettaa ”kielikoulussa” pitkää ranskaa eli A-kieltä niin ala- ja yläasteella kuin lukiossa.

Vuonna 1981 Anja-Liisasta tuli päätoiminen tuntiopettaja ranskan ja englannin kielissä SYK:ssa. Vuonna 1990 hänet valittiin koulun IB-koordinaattoriksi, 1992 apulaisrehtoriksi ja vuonna 1997 rehtoriksi, missä tehtävässä hän jatkoi eläköitymiseensä asti, vuoteen 2009. Ylioppilastutkintolautakunnan ranskan jaoston apujäsenenä eläköitynyt Anja-Liisa toimi vuoden 2015 loppuun.

Peruskoulu-uudistus 1970-luvulla lisäsi tuntuvasti vieraiden kielten opetuksen merkitystä. Uudistuksen jälkeen vieraiden kielten oppimäärät lisääntyivät ja tarvittiin uudet kieliohjelmat, kielijaot, opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit. Opettajien täydennyskoulutukselle oli valtava kysyntä. Monipuolista ranskan opetuksen tuntemusta, Ranskan opettajain yhdistyksen sihteeriyttä ja ymmärtäväistä esimiestä voitaneen kiittää siitä, että Anja-Liisa sai 1980 määräyksen toimia osa-aikaisena ranskan kielen ylitarkastajana kouluhallituksessa aina vuoteen 1991 saakka. Ylitarkastajan tehtäviin kuului myös toimiminen suomalaisena sihteerinä Suomen ja Ranskan välisessä työryhmässä *Groupe*

Peruskoulu-uudistus 1970-luvulla lisäsi tuntuvasti vieraiden kielten opetuksen merkitystä.

de travail sur les langues dont la création a été convenue par la Commission mixte permanente franco-finlandaise en novembre 1980.

Aktiivinen järjestöelämä

Yhdistys- ja järjestötyöllä sekä erilaisilla luottamustoimilla on ollut keskeinen sija Anja-Liisan elämässä 1970-luvulta lähtien. Opetustyön ohella hän on osallistunut niin kansallisissa- kuin kansainvälisissä organisaatioissa ja työryhmissä projekteihin, joiden tarkoituksena on ollut edistää ranskan kielen asemaa. Anja-Liisa liittyi jo varhain *Suomen ranskanopettajain yhdistykseen* (APFF, Association des professeurs de français de Finlande) toimi sen sihteerinä ja lopulta yhdistyksen puheenjohtajana vuosina 1988–1997. Samoihin aikoihin Anja-Liisa oli kansainvälisen ranskanopettajien liiton FIPF:n (*Fédération Internationale des Professeurs de Français*) hallituksen jäsen, toimi FIPF:n *Commission de l'Europe de l'Ouestin* sihteerin ja puheenjohtajan tehtävissä sekä oli perustamassa FIPF:lle *Comité nordique'ia*, pohjoismaisten ranskanopettajayhdistysten yhteistyöelintä. Ranskan valtio ja ranskan kielen opettajat olivat 80- ja 90-luvuilla innokkaasti ajamassa ranskan kielelle näkyvämpää ja isompaa asemaa eri maiden opetussuunnitelmissa ja kieliohjelmissa. APFF oli tässä toiminnassa erittäin aktiivisesti mukana.

Anja-Liisa toimi SRYL:n liittokokouksen puheenjohtajana 2021-2024.

SYK:n rehtoriksi tultuaan 1997 Anja-Liisa aktivoitui toimimaan erilaisissa *International Baccalaureate Organisationin* (IBO) luottamustehtävissä, joista tärkeimpänä 1999–2005 hallituksen varapuheenjohtajuus. Tänä päivänä hän on edelleen useiden yhdistysten jäsen; APPF:n lisäksi hän kuuluu myös ranskalaisen ritarikunta AMOPAN Suomen-jaostoon (Association des Membres de l'Ordre des Palmes Académiques). Kyseinen Ranskan valtion kunniamerkkijärjestö on myöntänyt Anja-Liisalle sekä ritarin että upseerin kunniamerkit vuosina 1984 ja 1990.

Suomi-Ranska yhdistysten liitossa, SRYL:issä Anja-Liisa oli pitkään neuvottelukunnan jäsen ja edusti APFF:ä liittokokouksessa. Hän toimi SRYL:in liittokokouksen puheenjohtajana 2021–2024.

Anja-Liisa on ollut *Cercle franco-finlandais de Helsinki – Helsingin ranskalais-suomalainen yhdistys ry:n* jäsen useita vuosikymmeniä ja kuului sen hallitukseen vuosina 1987–1992.

Suomen Ranskan instituutin valtuuskunnassa Anja-Liisa oli mukana APFF:n edustajana instituutin perustamisesta 1990 lähtien. Vielä 2010-luvulla hän oli instituutin hallituksen jäsen.

APFF 75 vuotta työtä ranskanopetuksen hyväksi

APFF viettää tänä vuonna 75-vuotista juhlavuottaan. Merkkivuoden kunniaksi julkaistiin keväällä 2025 APFF:n juhlajulkaisu: APFF 1950-2025. Sen tekijöinä olivat päätoimittajien Anja-Liisa Alangon ja **Kirsti Santaholman** (yhdistyksen varapuheenjohtaja 1999–2006) lisäksi aiemmat APFF:n puheenjohtajat **Margit Pennanen** (1998-2006), **Eija Raitala** (2019-2024) sekä yhdistyksen nykyinen puheenjohtaja **Veera Toivonen** (2025-). Jotkut heistä ovat toimineet pitkään myös yhdistyksen sihteerinä ennen puheenjohtajakauttaan. Julkaisu, jonka idea oli kytenyt jo pitkään, on suunnattu ennen kaikkea ranskanopettajille, mutta myös vertaistarinana muille vieraiden kielten opettajille.

Julkaisu valottaa nimensä mukaisesti Ranskanopettajain yhdistyksen syntyhistoriaa, sen keskeisiä päämääriä ja kehitystä vuosikymmenestä toiseen. Anja-Liisa kuvailee, että yhdistyksen perustamisen aikoihin 1950-luvulla toiminta oli "pientä ja perinteistä" yhdistystoimintaa. Kokoontumisissa nautittiin teetä ja kuunneltiin "yliopistomaisia" esitelmiä. Yhdistys tarjosi mahdollisuuden jäsenilleen tavata toisiaan ja keskustella muun muassa pedagogiikkaan liittyvistä kysymyksistä. Jyväskylän kesä -tapahtumassa järjestettiin kesäkurssi 1958, josta julkaistiin artikkeli valtakunnallisessa Uusi Suomi -sanomalehdessä.

APFF toimi alusta alkaen aineopettajayhdistyksenä, jonka tarkoituksena oli

muun muassa auttaa opettajia kehittämään omaa ammattitaitoaan. Peruskoulu-uudistuksen jälkeen vieraiden kielten opetuksen merkittävä lisääntyminen kouluissa aiheutti ranskanopettajillekin valtavan täydennyskoulutustarpeen. Toiminnan kasvaessa yhdistys järjestikin opettajille yhtenä

APFF viettää tänä vuonna 75-vuotista juhlavuottaan.

toimintamuotona vuosikymmenien ajan kesäkuussa omia kursseja, usein Ranskan kulttuurikeskuksessa. Yhdistys on myös vuosikymmenien ajan helpottanut jäseniensä yo-kirjoitusten korjaustyötä ja julkaissut usein muuttuviin ja monipuolistuviin opetusohjelmiin sopivaa oheismateriaalia.

Ranskanopettajien määrän kasvaessa nousi voimakkaasti myös yhdistyksen jäsenmäärä. Viimeisen parinkymmenen vuoden aikana suunta on valitettavasti ollut laskeva niin opettajien kuin opiskelijoidenkin osalta.

Vapaa-ajan harrastuksista

Monien yhdistys- ja luottamustehtäviensä ohella Anja-Liisa on aina nauttinut monipuolisista kulttuuriharrastuksista. Myös matkustaminen ja erityisesti ”omatoimimatkailu”, muun muassa lastenlasten kanssa, on tarjonnut ikimuistoisia hetkiä vuosien varrella. Kirjallisuuden harrastaminen niin ikään ollut yksi tärkeimmistä elementeistä Anja-Liisan elämässä aina lapsuudesta nykyhetkeen.

2. Opettajayhdistys APFF viettää tänä vuonna 75-vuotisjuhlavuotta. Merkkivuoden kunniaksi julkaistiin keväällä 2025 APFF:n juhlajulkaisu. Kuva on opettajien juhlista, joita vietettiin maaliskuun viimeisenä viikonloppuna Helsingissä.

2

Mitä kuuluu yliopistoihin?

RANSKAN, saksan ja venäjän oppiaineet yliopistoissa eri puolilla Suomea ovat keväällä saaneet puolen miljoonan euron rahoituksen opetus- ja kulttuuriministeriöstä näiden kielten yliopistokoulutuksen kehittämiseen. Hanke kulkee nimellä Sarave.

Saraven pyrkimyksenä varmistaa, että myös tulevaisuudessa Suomessa on tarpeeksi yliopistokoulutettuja vieraiden kielten ja kulttuurien asiantuntijoita ja että maan kielivaranto on riittävä yhteiskunnan tarpeisiin: Suomessa osataan monipuolisesti eri kieliä – ei vain englantia –, tunnetaan erikielisiä kulttuureja ja osaamisen arvo ymmärretään.

Hanke kehittää yliopistojen välistä yhteistyötä monella tasolla, mutta myös tarjoamalla yhteisiä kursseja. Täten opiskelijan näkökulmasta kurssivalikoima monipuolistuu. Hankkeessa usea yliopisto kokeilee myös sellaisten opiskelijoiden sisäänottoa, jotka eivät ole vielä opiskeltavaksi aikomaansa kieltä lainkaan opiskelleet tai joiden kielitaito kaipaa parantamista ennen varsinaisten perusopintojen aloittamista. Alun intensiivinen kielitaito-opetus takaa nopean opintoihin kiinnipääsyn. Tällä aloitteella pyritään parantamaan mahdollisuuksia opiskella pääaineena kieltä, jota ei ole koulussa voinut valita. Onhan tiedossa, että koulujen kielivalikoimat ovat huomattavasti supistuneet, joten olisi tärkeää, että aiempien opintojen puute ei kaventaisi jatko-opintomahdollisuuksia. Hanke edistää siksi sekä sosiaalista että alueellista tasa-arvoa.

Sarave-hanketta sivuten on koulujen kielenopetuksen tilanteesta julkaistu helmikuussa raportti, jossa edellytetään valtakunnallisen vieraiden kielten strategian laadintaa ja pikaisia toimenpiteitä. Kiinnostuneet voivat sen lukea täältä: https://sukol.fi/ajankohtaista/vieraiden-kielten-opiskelun-ja-osaamisen-taso-suomessa/
Kieliasiantuntijoita tarvitaan nyt ja jatkossa.

MERI LARJAVAARA
Professori, Åbo Akademi

Ranskan opiskelun Mikko Viinamäki toivoisi olevan nykyistä suositumpaa. "Näen sen paitsi historiallisesti merkittävänä, myös tulevaisuuden kielenä, jota puhutaan lähes kaikilla mantereilla", hän sanoo.

2.

Anna Ranskalle pikkusormi...

Mikko Viinamäki alkoi opiskella ranskan alkeita sattumalta, mutta nyt hän tähtää ranskanopettajaksi.

Teksti ja kuvat:
SANNA JÄÄSKELÄINEN

ELÄMÄSSÄ voi tehdä näennäisesti pienen valinnan, josta kasvaa leveä polku. Tavoite, ura, elämäntyö.

Reilu kymmenen vuotta sitten nuori ylioppilas **Mikko Viinamäki** lähti Porista Helsinkiin opiskelemaan suomen kieltä. Yliopiston kielikeskus, tuo kiehtova kielten runsaudensarvi, houkutteli Mikkoakin. Hän pohti, minkä uuden kielen haluaisi oppia ja päätyi ranskaan, joka oli hänen korvaansa kaunis kieli.

– Oli muitakin vaihtoehtoja, mutta ranska voitti. Halusin oppia puhumaan sitä.

Sitten Mikon kroonINEN kipusairaus paheni. Pääaineen opiskelu kävi raskaaksi ja mahdottomaksikin.
– Ranska pelasti minut. Kielen alkeistunneilla pystyin käymään ja pysyin kiinni yliopistomaailmassa.

Ranskan taito koheni nopeasti ja samalla kypsyi ajatus vaihtaa pääaine kirjallisuustieteeseen. Mikko myös haki sivuaineopinto-oikeuden ranskan kieleen.

Toinen satunnainen kohtaaminen, josta kasvoi jotain suurempaa, tapahtui Vogue-lehden sivuilla. Mikko luki artikkelin nuoresta kirjailijasta **Édouard Louis'sta** ja tämän teoksista, joissa autofiktiivisesti käsitellään yhteiskunnallisia kysymyksiä. Niinpä kandin työhönsä Mikko valitsi Louis'n romaanin Ei enää Eddy (En finir avec Eddy Bellegueule).

Se olikin sitten menoa, kun intohimo syttyi. Tuo maalaiskaupungin erilaisen pikkupojan raadollisen raju, väkivallan siivittämä kasvutarina vei Mikon mukanaan niin, että hän teki teoksesta myös maisterin tutkielmansa.

– Louis'n teksti resonoi omaan ajatteluuni. Luin aluksi kirjaa ihan monttu auki, Mikko kertoo.

– Sitten ymmärsin myös, miten kaunista kieltä hän käyttää ja miten taitavasti vaihtelee aikamuotoa.

Maisterin tutkielmassaan Mikko paneutui nimenomaan teoksen aikarakenteisiin sekä väkivallan kieleen.

Kirjallisuustieteestä Mikko valmistui vuonna 2023. Hän jatkoi pian ranskan kielen maisteriopintoihin ja tavoitteena on valmistua jouluna ranskan opettajaksi.

– Käytän ranskaa mielelläni, joten ajattelin, että miksipä en hankkisi opettajan pätevyyttä, hän kertoo.
– Itselläni oli ranskassa hyvät opettajat, jotka synnyttivät motivaation. Aloin nopeasti tutustua myös kulttuuriin, kirjoihin, musiikkiin ja matkailla Ranskassa.

Sellaiseksi opettajaksi Mikkokin haluaa. Hän näkee itsensä opettamassa esimerkiksi lukiolaisia tai aikuisia ja innostamassa heitä tutustumaan myös ranskankieliseen kulttuuriin.

Porin Cerclelle Mikko piti mukaansatempaavan kirjallisuus- ja kieliluennon viime lokakuussa Ei enää Eddy -kirjasta.

Kun Mikko nyt katselee taaksepäin opintojensa alkuun, hän voi vain myhäillä tyytyväisenä.

– Ranska oli oikea valinta. Sen avulla pääsee niin monella alalla kiinni alkuteoksiin. Ranska on kirjallisuustieteen, sosiologian, filosofian kieli.

Hän lukee mielellään kirjat alkukielellä, mutta kehottaa kaikkia tutustumaan ranskalaiseen kirjallisuuteen, myös käännöksinä.

– Meillä on taitavia kääntäjiä, kuten **Lotta Toivanen**, joka on kääntänyt esimerkiksi Édouard Louis'n kirjoja. Mutta mielestäni kannattaa yrittää alkukielellä lukemistakin. Ranska on kirjallisuuden maa, jossa julkaistaan todella paljon kirjoja. Jokaiselle löytyy varmasti omaan taitotasoon sopiva teos.

Opiskelun ja tulevan opettajuuden lisäksi Mikko Viinamäki on muusikko ja musiikkiteatterin tekijä. Hän tekee musakeikkaa ystävänsä kanssa nimellä Duo Saara & Mikko.

– Pääsin 15-vuotiaana avustajaksi Porin Teatteriin ja jo sitä ennen olin mukana Porin Teatterinuorissa. Porissa on ollut edelleen kivasti keikkaa eri produktioissa, joten lähden usein viikonloppuisin Helsingistä Poriin töihin. Olen eräänlainen kaksoisagentti, hän hymyilee.

Hänen tulevaisuuden kotinsa sijaitsee kuitenkin todennäköisesti Helsingissä.

Ranskan opiskelun Mikko toivoisi olevan nykyistä suositumpaa.

– Näen sen paitsi historiallisesti merkittävänä, myös tulevaisuuden kielenä, jota puhutaan lähes kaikilla mantereilla. Ranskankielinen maailma tarjoilee meille todella laajan kattauksen kulttuuria, musiikkia, kirjallisuutta. Nuorten toivoisi lisäksi ymmärtävän, millaisia työmahdollisuuksia ranskan osaaminen avaa, hän sanoo.

"Ranska pelasti minut. Kielen alkeistunneilla pystyin käymään ja pysyin kiinni yliopistomaailmassa."

– Ja onhan se ihana ajatus, että meillä on muiden kansojen kanssa muitakin kieliä kommunikointiin kuin englanti. Kielen oppiminen ja osaaminen ovat suoraan yhteydessä elävään elämään.

2. Lapsuuden kotikaupunki Pori on Mikolle tärkeä paikka, mutta tulevaisuudessa hän uskoo kodin pysyvän Helsingissä.

2

Ranskalaisritari Rovaniemelle

Teksti:
MARJA JALKANEN,
Ranskan kunniakonsuli, Rovaniemen suomalais-ranskalainen yhdistys, puheenjohtaja,
Ranskan kansallisen ansioritarikunnan ritari, Chevalier de l'Ordre National du Mérite

RANSKALLA on useita ritarikuntia. Kunniamerkeillä Ranska voi, kuten tiedämme, palkita yhteiskunnan eri alueilla ansioituneita ranskalaisia ja muiden maiden kansalaisia. Rovaniemen suomalais-ranskalainen yhdistys (Cercle) sai toimia välittäjänä jäsenensä juhlan järjestämisessä. Cercle auttoi tarvittavien tietojen keräämisessä ja välittämisessä. Projekti oli jännittävä, sillä kaiken haluttiin pysyvän salassa.

Iris Tukiainen on toiminut oikeuslingvistiikan ja ranskan kielen lehtorina Lapin yliopistossa yli 30 vuoden ajan. Hän on työskennellyt aktiivisesti sekä Lapin alueen ranskanopettajien että yliopiston ranskankielisten vaihto-opiskelijoiden kanssa. Iris muun muassa kuljetti vaihto-opiskelijoita vierailemaan koulujen ranskantunneille. Muilla paikkakunnilla ranskaa opiskeleville järjestettiin etätunteja.

Iriksen iloinen olemus ja aktiivinen ote on hyödyttänyt lukemattomia yliopiston kansainvälisiä vieraita vuosien varrella. Sama asenne on ollut ilo ja onni Cerclelle. Iriksen idearikkaus on ollut suuri voimavara. Iris on myös organi-

1. Suurlähettiläs Raja Rabia onnittelee ritaria. Kuva: Ville Rinne, Lapin yliopisto
2. Iloinen juhlaväki: Clotilde Tachon, Michael Hurd, Iris Tukiainen, Raja Rabia, Marja Jalkanen, Mari Putaansuu, Päivi Rantanen, Ville Jakkula, Alex Gevrey, Emily Hurd, Christopher Smith. Kuva: Ville Rinne, Lapin yliopisto

1

2

3

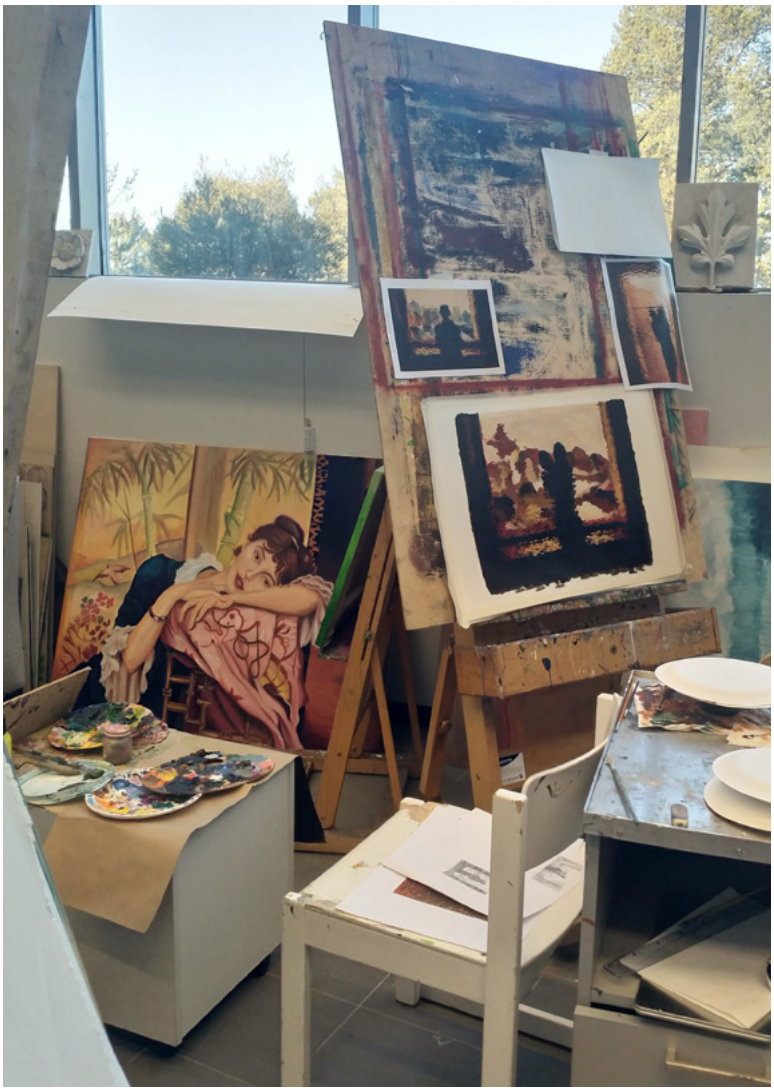

4

3. Iris mitaleineen. Kuva: Marja Jalkanen

4. Kuvataiteeseen syvällisesti perehtynyt suurlähettiläs nautti sekä Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan esittelystä että Reidar Särestöniemen juhlanäyttelystä Rovaniemen taidemuseossa Korundissa. Näkymä Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan ateljeesta. Kuva: Marja Jalkanen

soinut ranskankielisiä elokuvaesityksiä yliopisto-opiskelijoiden ja suuren yleisön iloksi.

Syksyllä 2024 pääsimme järjestämään Irikseltä salaa tilaisuuden, jossa uutinen myönnetystä Palmes Académiques -ritarinarvosta kerrottiin. Yllätys oli täydellinen eli salailu oli onnistunut! **Terttu Rastas**, pitkään Rovaniemellä työskennellyt ansioitunut ranskanopettaja ja Cerclen vaikuttaja, on palkittu saman ritarikunnan upseerin arvolla vuonna 2004.

Iris toivoi, että mitalijuhla järjestettäisiin Rovaniemellä. Lähetystö hyväksyi toiveen. Suurlähettiläs **Raja Rabia** oli seurueineen Rovaniemellä 13.–14.3.2025. Hänen delegaatioonsa kuuluivat Ranskan instituutin johtaja **Clotilde Tachon**, konsuliosaston päällikkö **Alexis Gevrey** ja puolustusattasea **Claire Bertaux**. Ohjelma oli monipuolinen: Arktikum, Lapin yliopisto, Rovaniemen taidemuseo ja Lapin lennosto sekä tapaaminen kaupunginjohtaja **Ulla-Kirsikka Vainion** kanssa.

Iris oli toivonut juhlan olevan yliopistolla. Yliopiston rehtori **Antti Syväjärven** tarjoaman maukkaan lounaan jälkeen pääsimme seremonioiden pariin. Suurlähettiläs Raja Rabia piti kauniin puheen ja Iriksen vastaus oli loistava. Hän totesi ranskan kielen ratkaisseen hänen elämänsä suunnan.

Myöhemmin ohjelmassa oli Iriksen seuraajan **Stéphanie Siengin** järjestämä kiertokävely: Yliopiston ranskan opiskelijat esittelivät suurlähettiläälle ja hänen seurueelleen kukin oman tiedekuntansa, ranskaksi tietenkin.

Oli upeaa tehdä positiivista myyrän-työtä eli salaista hyväntekemistä! Tervetuloa ritareiden joukkoon, Iris!

Scène ordinaire et décalage culturel. Moi : ‘Incroyable !’ – Les Finlandais : ‘Et alors ?’”.

CELA fait sept ans que je vis en Finlande et il m’arrive encore d’être complètement en décalage. Comme ce soir de février 2025 au K-market de Tapiola…

« C’est fou ! Il lui ressemble comme deux gouttes d’eau. Même mâchoire carrée avec sourire d’orthodontiste, même silhouette sportive, même regard perçant que sur les affiches de campagne… Mais non ! Si c’était bien lui, le centre commercial serait temporairement fermé. Et la sécurité férocement renforcée. Il y aurait une légion de men in black, balayant le périmètre de leur œil scrutateur, une main sur l’oreillette et l’autre discrètement posée sur une arme de service. Ou alors il serait suivi par un cortège de caméras et officiels empressés lui emboitant le pas. C’est juste un sosie. J’étais venue acheter quoi au fait ? »

Tout aurait pu s’arrêter là si mon mari n’était pas revenu d’un pas pressé : « Devine qui j’ai vu dans les rayons ?! » Et là, il n’y a plus de place pour le doute. Si nous sommes deux à avoir observé le même phénomène, ça devient une réalité.

Mais alors, pourquoi n’y a-t-il aucune modification dans le comportement des autres ? Où sont les regards en coin et les paroles chuchotées ? Ne devrait-il pas y avoir une petite tension, une légère électricité dans l’atmosphère qui videraient miraculeusement les allées pour qu’en toute majesté il puisse déambuler ? Fait-il vraiment ses courses ? Pourquoi personne n’a dégainé son téléphone pour prendre à la dérobée une photo ?

Le prétexte est vite trouvé pour revenir naturellement sur nos pas et croiser à nouveau « par hasard » l’homme que nous soupçonnons être Alexander Stubb. Une question me taraude : va-t-il faire la queue à la caisse ? Même si, en théorie, j’ai bien compris qu’en Finlande, le président est un homme comme les autres, c’est une chose de le savoir et une autre de l’observer. Mettons dès à présent un terme à ce suspens insoutenable qui, je n’en doute pas, vous tenaillait les entrailles : le président et son unique garde du corps ont fait la queue comme tout le monde.

Une actualité comme celle-là, on se doit de la partager. Sauf que ça n’émeut PERSONNE ! Pas plus les Finlandais à qui nous en parlons que ceux qui étaient au supermarché. C’est ma coiffeuse (tenue par son métier de papoter et de m’offrir son avis sur tout ce qui m’intrigue) qui me donnera le coup de grâce : « J’ai déjà vu Tarja Halonen faire son shopping dans le quartier.».

Pas de quoi s’exalter donc. Je reste néanmoins perplexe : est-il plus étrange de s’enthousiasmer quand on a croisé le président que quand on peut obtenir un seau gratuit ? Le débat est ouvert !

MÉLANIE LEMAIRE
Professeure certifiée de Lettres modernes

”Kun odotettu reaktio jää tulematta – kulttuurierot arjessa”

OLEN asunut Suomessa seitsemän vuotta, ja vielä joskus tunnen olevani täysin ulkopuolinen. Kuten eräänä helmikuun iltana Tapiolan K-marketissa vuonna 2025...

”Mitä ihmettä! Hän näyttää aivan samalta. Sama kulmikas leuka ja hammaslääkärin hymy, sama urheilullinen siluetti, sama läpitunkeva katse... Mutta ei! Jos se olisi **hän**, ostoskeskus olisi väliaikaisesti suljettu. Turvatoimet olisivat tiukasti vahvistettuja. Paikalla olisi ”men in black”, turvamiehiä, jotka tarkkailisivat ympäristöä silmä tarkkana, toinen käsi korvanapilla ja toinen huomaamattomasti aseella. Tai sitten **häntä** seuraisi kamerajoukko ja virkamiehet kiireisesti hänen perässään. Se on vain kaksoisolento. Mitä tulinkaan ostamaan?”

Kaikki olisi voinut päättyä siihen, ellei mieheni olisi palannut kiireisin askelin: ”Arvaa, kenet näin hyllyjen välissä?!” Siinä vaiheessa ei enää ollut epäilystäkään! Jos me molemmat olimme havainneet saman ilmiön, siitä tuli todellisuutta.

Mutta miksi muiden käyttäytymisessä ei ollut mitään muutosta? Missä olivat sivusilmäykset ja kuiskatut sanat? Eikö ilmassa pitäisi olla pientä jännitettä, hienoista sähköisyyttä, joka tyhjentäisi hedelmäosaston, jotta hän voisi kulkea majesteettisesti? Tekeekö hän todella ostoksia? Miksi kukaan ei kaivanut puhelintaan esiin ottaakseen salaa kuvan?

Tekosyy löytyi nopeasti, jotta voisimme ”luonnollisesti” palata takaisin ja kohdata ”sattumalta” miehen, jonka epäilimme olevan Alexander Stubb.

Yksi kysymys kaihersi mieltäni: aikooko hän jonottaa kassalla? Vaikka teoriassa ymmärsin hyvin, että Suomessa presidentti on kuin kuka tahansa muu, on yksi asia tietää se ja toinen asia todistaa se. Lopetetaan tämä sietämätön jännitys, joka epäilemättä kalvoi sisintänne: presidentti ja hänen ainoa henkivartijansa jonottivat kuten kaikki muutkin.

Tällainen uutinen on pakko jakaa. Mutta se ei liikuta KETÄÄN! Ei sen enempää suomalaisia, joille kerroimme, kuin niitä, jotka olivat kaupassa. Kampaajani (joka ammatissaan on velvoitettu juoruilemaan ja tarjoamaan mielipiteensä kaikesta, mikä minua ihmetyttää) antoi minulle viimeisen niitin: ”Olen nähnyt Tarja Halosen tekevän ostoksia tässä naapurustossa.” Ei siis mitään syytä innostua.

Jään kuitenkin hämmentyneeksi. Onko kummallisempaa innostua presidentin kohtaamisesta kuin ilmaisesta ämpäristä? Keskustelu on avattu!

MÉLANIE LEMAIRE
Ranskan kielen ja kirjallisuuden opettaja

”Ranska on antanut minulle paljon, joten syystäkin se on lempimaani”

Näin sanoo FT Helena Tyrväinen. Hänen toimittamansa ranskankielinen musiikkitieteen teos Des notes sur la neige ilmestyi vuodenvaihteessa.

Teksti ja kuvat:
SANNA JÄÄSKELÄINEN

1. Helsingin yliopiston kirjasto on pitkän akateemisen uran tehneelle Helena Tyrväiselle rakas paikka.

MUSIIKKI on ollut osa **Helena Tyrväisen** elämää aina. Hän kertoo, miten jo koululaisena tiesi haluavansa työskennellä musiikin parissa. Isä **Veikko Tyrväinen** oli oopperalaulaja. Helena loi ensimmäisen uransa pianonsoiton parissa ja valmistui Sibelius-Akatemian solistiselta linjalta pianonsoiton opettajaksi. Opettamisen lisäksi hän perusti edelleen toimivan Keski-Helsingin musiikkiopiston, toimi sen rehtorina ja teki musiikkiarvioita sanomalehtiin.

Musiikkitiede kuitenkin vei lopulta voiton.

– Olin ylioppilaskesänä töissä Helsingin Juhlaviikkojen lehdistöassistenttina ja tutustuin myös Helsingin Sanomien kirjallisuuskriitikkona tuolloin toimineeseen musiikkitieteen professori **Erik Tawaststjernaan**. Olin menossa opiskelemaan musiikkitiedettä, joten hän pyysi minut keskustelemaan kanssaan heti lukuvuoden alettua. «Tehdään sotasuunnitelma», hän sanoi.

Niinpä nuori opiskelija joutui poikkeuksellisesti heti alkajaisiksi määrittelemään, mihin aikoo erikoistua.

– En halunnut ottaa aiheeksi oopperaa, koska se liittyi niin vahvasti perheeseeni. Päädyimme säveltäjä **Uuno Klamiin**, joka kyllä hänkin oli perhetuttu.

Klamista Helena Tyrväinen teki niin seminaarityön, pro gradun kuin väitöskirjansakin. Klami toi mukanaan myös Ranskan.

– Pariisin-vuonnaan 1924–25 hän sai paljon, joidenkin mielestä jopa liikaa, vaikutteita ranskalaisilta säveltäjiltä, Helena pohtii.

Nuori musiikkitieteilijä pääsi Suomen Akatemian tutkimusassistenttina Pariisiin tekemään tutkimusta.

– Se muutti elämäni. Ranskasta tuli minulle hyvin tärkeä maa.

Elettiin aikaa ennen internetiä, joten tutkijat eri puolilta maailmaa saapuivat Ranskan kansalliskirjaston musiikkiosastolle. Kosmopoliittisessa ilmapiirissä luotiin verkostoja.

Viime vuodenvaihteessa ilmestyi Helena Tyrväisen toimittama kirja Des notes sur la neige – Les relations musicales entre la France et les pays du Nord, 1900–1939.

Kirjan juuret juontavat vuoteen 1993, jolloin Sorbonnen yliopistossa järjestettiin kollokvio «**Edvard Grieg** ja Pariisi». Helena kertoo harmitelleensa, että tieteellisen keskustelutilaisuuden aiheeksi oli otettu norjalainen Grieg, eikä suomalaista **Sibeliusta**.

– Menin kuitenkin paikalle ja ymmärsin, että Grieg oli 1800-luvun lopulla Ranskassa erittäin suosittu. Tutustuin kollokviossa useisiin ranskalaisiin ja pohjoismaalaisiin kollegoihin. Huomasin, miten paljon yhteistä meillä pohjoismaalaisilla on suhteessamme Ranskaan.

Heräsi ajatus perustaa pohjoismaalainen tutkimusprojekti kartoittamaan tuota suhdetta nimenomaan 1900-luvun alkupuolella. Näin tehtiin ja projektin päätteeksi seitsemän henkilön muodostama, pohjoismainen tutkijaryhmä esitteli tulokset Pariisissa kolmen ja puolen päivän mittaisessa kollokviossa, jonka Helena järjesti.

Myös julkaisu haluttiin tehdä. Kustantajan löytäminen osoittautui haasteelliseksi, sillä julkaisu haluttiin ranskaksi.

– En pystynyt toimittamaan sitä yksin silloin, koska olin opiskellut ranskaa vain neljän vuoden ajan. Kohteliaisuuskirjeiden kirjoittaminen sujui kyllä, mutta tieteellinen julkaisu oli eri asia, Helena hymyilee.

Projektia ei haudattu, vaan se eteni pikkuhiljaa ja valmistui – lähes neljännesvuosisadan jälkeen. Sisältökin muuttui jonkin verran, mukaan otettiin pohjoismaiden lisäksi myös Viro. Kirjassa on 11 kirjoittajan tekstit ja he edustavat seitsemää eri kansallisuutta. Sivuja on yhteensä 328. Kirjan on kustantanut Peter Lang.

Julkaisutoimikunnassa olivat Helenan lisäksi mukana Ranskan musiikkitieteellisen seuran aiempi puheen-

2

johtaja **Jean Gribenski** ja Oxfordin yliopiston nykyinen musiikkitieteen professori **Daniel Grimley**. Kaksi vuotta sitten keväällä Gribenski joutui jäämään pois, mutta hänen tilalleen löytyi Palazzetto Bru Zanen tutkimus- ja julkaisujohtaja **Étienne Jardin**.

Helena kertoo, että kirjassa on myös ranskalaisen, jo edesmenneen säveltäjä **Henri Dutilleux'n** kirjoittama puhe, jolla hän avasi tutkimusprojektin jälkeen järjestetyn kollokvion.

Kirjaa on esitelty neljässä eri tilaisuudessa Helsingissä. Ihanimmaksi niistä Helena mainitsee Institut français'n tilaisuuden helmikuussa, sillä sinne hän sai mukaan myös Étienne Jardinin. Lokakuussa on tulossa kirjan esittelytilaisuus Suomen Ranskan instituutissa Pariisissa.

Miksi suomalaisten kannattaisi kiinnostua aiheesta eli musiikillisista suhteista Ranskan ja pohjoismaiden välillä noin sata vuotta sitten?

– Meillä on syvälle juurtunut ajattelutapa, että Suomi oli historiallisesti saksalaisen kulttuurin vaikutuspiirissä. Suomessa elettiin kuitenkin voimakasta frankofilian aikaa suunnilleen vuosina 1880–1914, jolloin myös musiikin alalla käännyttiin kohti Ranskaa, Helena vastaa.

– Preussin sodan jälkeen, kolmannen tasavallan aikaan Ranska oli musiikillisen vapauden keskus, joka kiinnosti kaikkia pohjoismaita. Siellä syntyi kansallinen musiikkiseura ja haluttiin edistää oman maan musiikin asiaa, mutta oltiin myös kiinnostuneita pienistä kansoista ja haluttiin tukea niiden kansallisia ääniä. Tämä oli tärkeätä pienelle Suomelle, joka oli tuolloin Venäjän suuriruhtinaskunta.

Helena näkee Euroopassa olleen tuolloin useampi tärkeä kulttuurikeskus, joihin luotiin suhteita periferioista.

Pariisi oli tuolloin myös tärkeä oopperakaupunki, johon suomalaisetkin lähtivät kouluttautumaan. Tunnetuin suomalaislaulaja oli sopraano **Aino Ackté**, joka oli Ranskassa suuri tähti, mutta myös Suomen itsenäisyystaistelun airut.

– Vaikka nuorena opiskelijana sanoin, etten halua tutkia oopperaa, on se kuitenkin aina jotenkin kutitellut mielessäni, Helena sanoo.

Niinpä hänellä on parhaillaan työn alla projekti liittyen Aino Acktén juhlavuoteen 2026, jolloin tulee 150 vuotta tähden syntymästä. Kotimaassa ei ideaalle sytytty, mutta tälläkin kertaa Helena löysi yhteistyökumppanit Ranskasta. Luvassa on kollokvio Aino Ackté et Paris, joka pidetään La Bibliotheque musicale La Grange-Fleuret'ssa 10.–12.12.2026.

– Olen tästä nyt todella innoissani, Helena hehkuttaa.

Helena Tyrväinen myöntää olevansa rohkea ja omistavansa lähes hullun itseluottamuksen. Hän on lähtenyt rohkeasti maailmalle tutkimustyötä tekemään ja se on kannattanut. Ranskassa hän on saanut monia mahdollisuuksia ja on niistä hyvin kiitollinen.

– Ranska on syystäkin suosikkimaani. Suomalaisten kannattaisi ylipäätään tehdä enemmän avauksia ja yhteistyötä Ranskan suuntaan. Siellä ollaan kiinnostuneita Suomesta, hän sanoo.

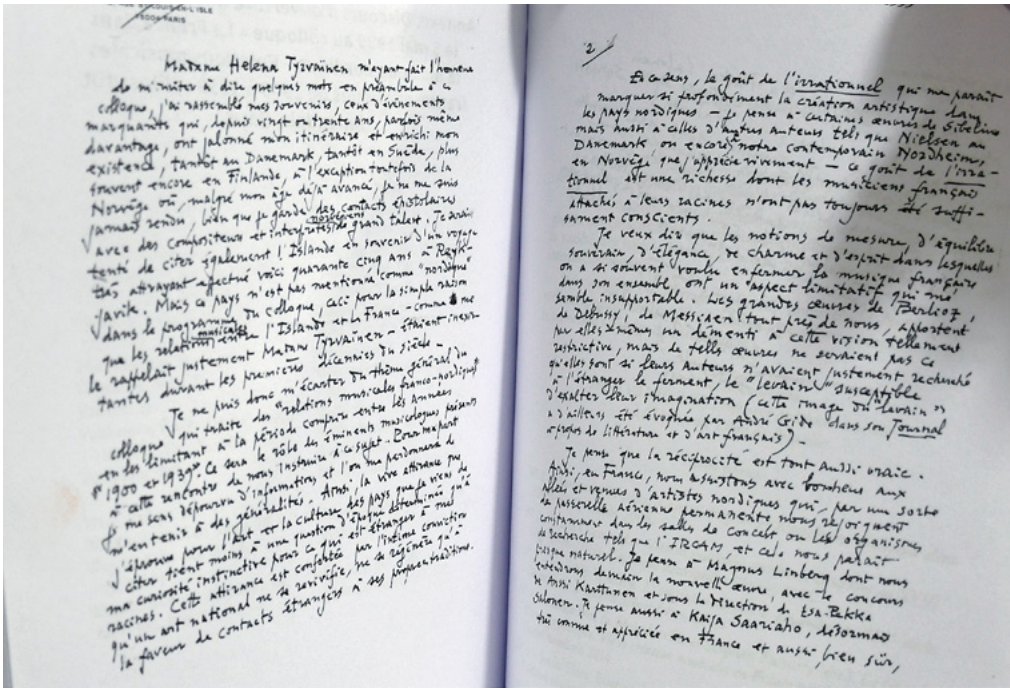

2. Kirja Des notes sur la neige – Les relations musicales entre la France et les pays du Nord, 1900–1939 ilmestyi vuodenvaihteessa.

3. Kirjassa on mukana säveltäjä Henri Dutilleux'n käsin kirjoittama puhe.

KuPS:n ranskankielinen pelaaja Ibrahim Cissé kertoo kokemuksistaan Suomessa sekä tulevaisuuden haaveistaan

Le cercle franco-finlandais de Kuopio a obtenu une interview du joueur de football évoluant à KuPS, Ibrahim Cissé sur son séjour en tant que francophone en Finlande.

Teksti:
PATRICK LAFFITTE
Cercle Kuopion tiedottaja ja varapuheenjohtaja

Ibrahim Cissé est un joueur professionnel ayant évolué dans plusieurs clubs européens, et surtout dans le club de Nice (OGC).

Ibrahim bonjour, quel âge avez vous? Depuis quand évoluez-vous à Kuopio?

« J'ai 26 ans et c'est ma troisième saison à Kuopio. »

Je crois que vous avez déjà un palmarès éloquent avec votre équipe?

« Oui, nous avons remporté le championnat et la coupe de Finlande en 2024. »

Vous avez également été honoré par le trophée Minna Canth décerné au meilleur joueur de la saison.

Comment estimez-vous le niveau du championnat finlandais?

« Il y a cinq clubs qui sont vraiment au dessus. Je crois que l'arrivée de joueurs étrangers expérimentés a aussi favorisé les progrès dans les clubs. Les rythmes et les contenus d'entrainements sont également différents. »

Comme beaucoup d'étrangers arrivant en Finlande, vous avez été sûrement surpris ou étonné par certains aspects de la vie ici.

« Oui bien sûr, surtout les longues journées sans nuit et le climat d'hiver bien différent de celui de Nice. »

« Même si je cuisine mes repas moi-même, j'ai pu apprécier les spécialités locales malgré l'absence du poisson de la Méditerranée. »

« A noter aussi que la ville de Kuopio possède de nombreux excellents restaurants. »

« Il faut également ajouter que la langue semble difficile à apprendre et j'utilise principalement l'anglais pour communiquer. »

« Je connaissais déjà le sauna dans le milieu sportif et je le pratique ici avec plaisir (j'ai été surpris de voir des saunas dans les habitations!) »

En dehors du foot, comment occupez-vous votre temps libre?

« J'aime bien la nature autour de Kuopio qui me permet de me ressourcer et de m'apaiser quand je traverse une forêt ou vais vers une rivière. »

« Pour un congé un peu plus long je peux visiter ma famille en France ou en Côte d'Ivoire. »

Avez- vous des projets d'avenir?

« À court terme je m'investis encore pour quelque temps dans le football. »

« Mais je me projette également dans l'avenir où j'aimerais oeuvrer en Côte d'Ivoire au sein d'associations d'aide aux femmes et aux enfants défavorisés. Par exemple la question des mariages forcés me tient à coeur et je voudrais utiliser mon expérience dans le football pour aider les enfants ivoiriens. »

2. Ibrahim Cissé, 26, pelaa kolmatta kauttaan Kuopion Palloseurassa. Hän on kotoisin Norsunluurannikolta ja on pelannut aiemmin muun muassa Nizzan joukkueessa.

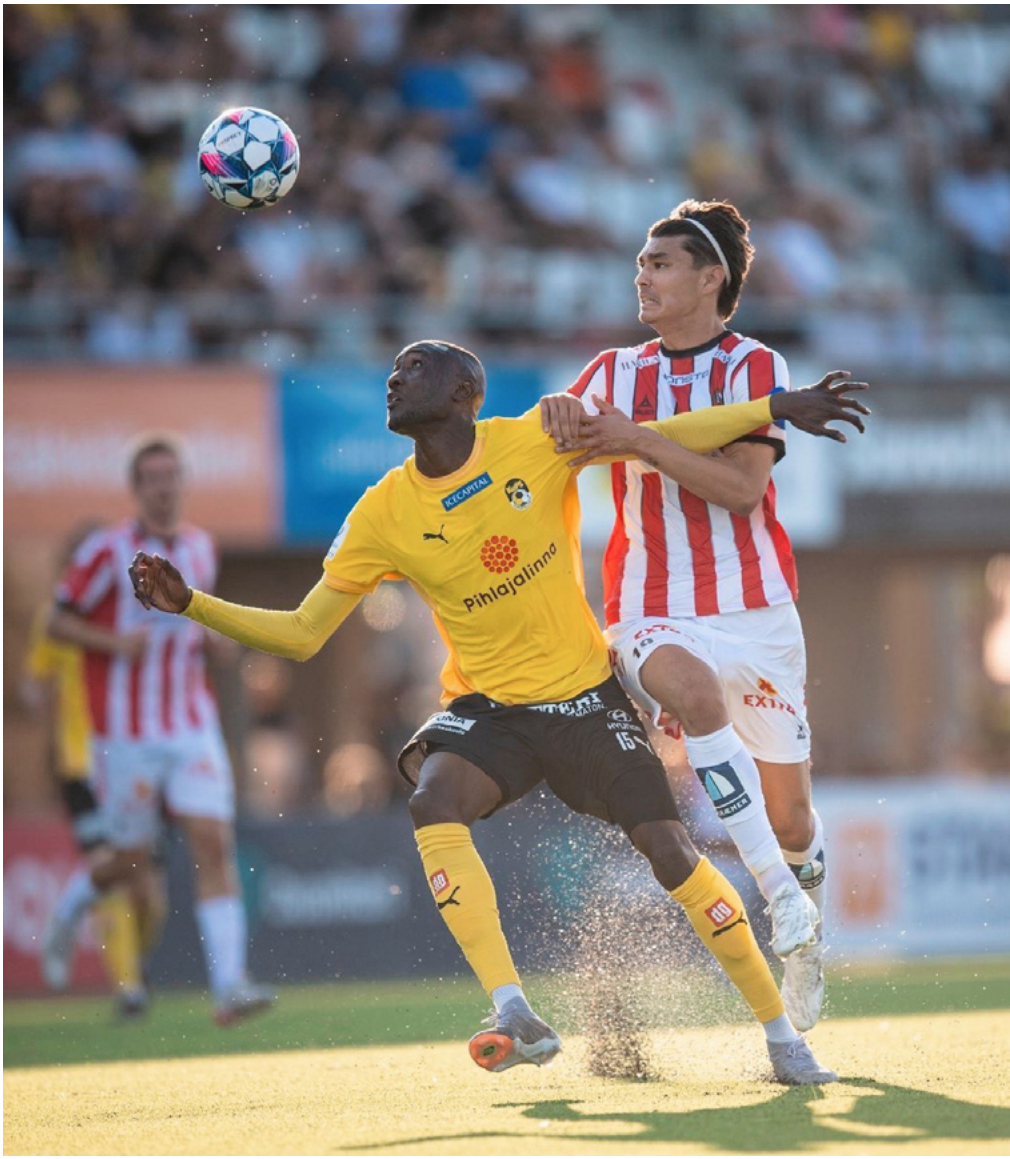

2

Kevätliittokokous kokoontui Turussa

Teksti:
TELLERVO PERÄLÄ-BRUNSBERG

Kuvat:
SANNA JÄÄSKELÄINEN

KEVÄTLIITTOKOKOUS järjestettiin 26.4. Turussa, jonne Turun yhdistyksen puheenjohtaja **Teppo Koski** toivotti läsnäolleet lämpimästi tervetulleiksi yhdistyksen juhlavuonna.

Väkeä olikin saapunut 13 jäsenyhdistyksestä tapaamaan toisiaan ja verkostoitumaan. Jo ennen kokousta salissa oli iloinen puheensorina ja riemukkaita jälleennäkemisiä.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, eli vuosikertomus ja tilinpäätös.

Virallisten asioiden lisäksi jäsenyhdistysten edustajat kertovat liittokokouksissa toiminnastaan ja niiden yhteydessä heillä on mahdollisuus mielipiteiden vaihtoon. Myös hallitus sai liittokokouksen keskustelusta hyvää evästystä toiminnan järjestämiseen.

1

2

1. SRYL:n puheenjohtaja Risto Veltheim avasi kokouksen. Turun yhdistyksen Teppo Koski toivotti osanottajat tervetulleiksi Turkuun.

2. Mukana kokouksessa oli edustajia 13 eri jäsenyhdistyksestä. Kokous pidettiin Aurelia-salissa Aurakadulla.

Hallituksen uudet jäsenet esittäytyvät
SRYL:n hallituksessa on vuoden alusta lähtien ollut mukana kolme uutta jäsentä. Pyysimme heitä esittäytymään ja kertomaan myös, miksi Ranska kiinnostaa ja miten heidän mielestään voitaisiin nostattaa ranskan kielen kiinnostavuutta.

Minna Varila, Cercle franco-finlandais de Helsinki

”Olen Minna Varila, helsinkiläissyntyinen eloisa yhdistyskonkari. Perheeseeni kuuluu puoliso ja kaksi aikuista lasta. Asun mieheni kanssa Helsingissä. Aloitin koulutieni Helsingin ranskalais-suomalaisesta koulussa 1970-luvun alussa ja kirjoitin ylioppilaaksi 1986. Uskon, että kiinnostukseni ranskan kieleen ja kulttuuriin syntyi jo varhain ja kuin ”varkain”. Kouluaikana en ymmärtänyt vielä, kuinka syvästi Ranska oli juurtunut minuun ja kuinka merkittävässä asemassa se tulisi olemaan elämässäni.

Valmistuin filosofian maisteriksi Turun yliopistosta pääaineena ranskan kieli ja kulttuuri, sivuaineina opiskelin poliittista historiaa ja tiedotusoppia. Opintoväyläni oli ns. yleinen suuntautumisvaihtoehto. Olin ensimmäisiä Erasmus-vaihto-opiskelijoita Ranskassa, Aix-en-Provencen yliopistossa 1990-luvun alussa. Olen työskennellyt mm. Centre Culturel Français’ssa (nykyinen Institut Français), Euroopan komission Suomen edustustossa ja Cercle franco-finlandais de Helsinki -yhdistyksen koordinaattorina.
Harrastuksiani tällä hetkellä ovat paitsi erilaiset yhdistys- ja kulttuuriharrastukset, myös aktiivinen ulkoilu ja lenkkeily.

Kiinnostukseni yhdistystoimintaan heräsi opiskeluaikana ja olin mukana ahkerasti opiskelijajärjestöissä, muun muassa oman ainejärjestöni ”Forum Romanumin” tiedotusvastaavana. Opiskeluvuosien jälkeen hakeuduin jäseneksi Helsingin Cercleen ja pian sen jälkeen olinkin yhdistyksen hallituksessa. Hallituksen sihteerinä olen toiminut vuodesta 1998. Lisäksi olen toiminut myös 20 vuotta Helsingin Ranskalaisen koulun Ystävät ry:n (vanhempainyhdistys) hallituksessa. Liittotasolla toimin liittokokouksen varapuheenjohtajana usean vuoden ajan, kuten myös liiton neuvottelukunnan jäsenenä.

Koen, että yhdistystoiminnassa mukana oleva, sekä paikallis- että liittotasolla, voi vaikuttaa sen toimintaan ja olla mukana kehittämässä sitä. Yhteisöllisyys on niin ikään tärkeä ja oleellinen osa yhdistystoimintaa ja sen kautta voi verkostoitua ja solmia jopa elinikäisiä ystävyyssuhteita. Kohtaamiset erilaisten tapahtumien äärellä ”samanhenkisten” kanssa ovat parhaimmillaan voimaannuttavia ja tärkeitä kokemuksia.

Ranskan kielen ja kulttuurin vetovoiman lisäämiseksi esimerkiksi liittotasolla on vuosien varrella yritetty tehdä paljonkin. Ja paljon olisi vielä tehtävää. Siihen tarvitaan myös paljon myönteistä suhtautumista valtiovallan taholta monessakin mielessä. Ei pelkästään koulujen kielivalintojen ja yliopistojen ranskan kielen opiskelijamäärien lisäämisessä vaan myös konkreettisia toimia ja avustuksia yhdistysten elinkelpoisuuden säilyttämiseksi. Ranskan kielen ja kulttuurin tulisi myös näkyä ja kuulua aiempaa enemmän ja tehokkaammin valtamedioissa, televisiossa, radiossa, lehdistössä. Sanomattakin selvää, että Ranska on niin paljon muutakin kuin Pariisi ja Eiffel-torni, patonki ja punaviini, Riviera ja kimmeltävä Välimeri, chansoneja ja unohtumattomia elokuvia. Tässäpä meille kaikille pohdittavaa ja tehtävää: kuinka saattaa Ranska näkyvämmäksi myös täällä Suomessa!”

Melise Roiha-Sjöblom, Cercle Franco-Finlandais de Hanko/Hangö

”Olen syntynyt vuonna 1960, valmistunut Helsingin yliopistosta oikeustieteen kandidaatiksi 1986 ja silloisen Raaseporin tuomiokunnassa auskultoinnin jälkeen saanut varatuomarin arvon 1988. Syntyjäni olen helsinkiläinen, Espoon ja Kauniaisten kautta minut löytää nykyisin useimmiten Raaseporista eli entisestä Tammisaaren kaupungista. Käräjätuomarin virkaura urkeni käytännössä jo 1987 alkaneen auskultoinnin aikana, ensin Raaseporin tuomiokunnassa, minkä jälkeen Loviisan tuomiokunnassa/käräjäoikeudessa yhteensä noin 20 vuotta. Tuomioistuinten yhdistämisten johdosta käräjätuomarin virkani siirrettiin Porvoon käräjäoikeuteen vuonna 2008. Yhdistyminen jatkui vuonna 2019, jolloin toimipaikakseni tuli Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden Vantaan kanslia aina eläköitymiseeni saakka eli vuoteen 2023; kaikkiaan virkavuosia kertyi noin 37 vuotta.

Olen ollut Cercle Franco-Finlandais de Hanko/Hangö r.y.:n jäsen yli 10 vuotta, josta yli viisi vuotta hallituksessa ja 28.2.2024 lukien puheenjohtajana. Golfia olen harrastanut intohimoisesti vuodesta 2009, eläköitymisestä lähtien on golfkaudella (= noin 7 kk/v, kenttä kodin vieressä) pyrkimyksenäni pelata joka toinen päivä ja hoitaa omakotitalon puutarhaa joka toinen päivä. Kielet, sitä myöden myös kulttuuri, ovat aina olleet suuri kiinnostuksen kohteeni. Suomen ja ruotsin kielen olen saanut syntymälahjana, englanti ja ranska hoituu sujuvasti, saksaksi, italiaksi ja portugaliksi selviän kohtalaisesti. Pyrin pari kertaa vuodessa myös matkustamaan, useimmiten Ranskaan ja Kreikkaan.

Suuri rakkauteni Ranskaan syttyi jo alle kouluikäisenä pikkutyttönä, kun jähmetyin radion ääreen kuuntelemaan Edith Piafin laulua. Sinä hetkenä päätin oppia, mistä tuo maaginen ääni laulaa. Pääsin toteuttamaan (pakkomielteistä) päätöstäni, kun ranskan opinnot vihdoin alkoivat 14-vuotiaana; sille tielle jäin ja sillä tulen aina pysymään. Yliopistolla ranskanopinnot jatkoivat oikeustieteellisellä keskustelukurssilla, jota veti pariisilainen opettajani Dominique Pelou. Jo tuolloin alkanut ystävyytemme on edelleen voimissaan. Hänen ja hänen lähipiirinsä kautta tutustuin ranskalaiseen elämänmenoon ja eri aloilla toimiviin ihmisiin, jotka ovat avanneet ovia, joiden olemassaoloa en ollut edes osannut kuvitella. Todettakoon, että kävin ensimmäistä kertaa Ranskassa vasta syksyllä 1985, kun olin käytännössä jo päättänyt kaikki opintoni. Voin sanoa, että Ranska on antanut minulle ’kaiken, toisen elämän.’ Ranska on minulle ’vain’ harrastus, koska en käytännössä juurikaan ole käyttänyt kieltä työssäni, olen siis ’iloinen amatööri.’

Cerclen toimintaan minut houkutteli yhdistyksemme edellinen pitkäaikainen puheenjohtaja Kati Sjöberg. Tutustuimme golfin kautta, jolloin Katin aviomies oli vihjaissut, että voisin ehkä olla otollista jäsenainesta ja kas. Paikallisyhdistys mahdollistaa foorumin, jossa me samanmieliset frankofiilit voimme paitsi oppia, puhua ja käyttää kieltä myös yhdessä järjestää ja käydä Ranskaan liittyvissä tapahtumissa, sekä verkostoitua aiheen ympärillä että luoda ystävyyssuhteita. Ranskan kulttuurin tuntemus antaa uutta näkökulmaa ymmärtää myös omaa maatamme. Samat asiat toimivat myös liittotasolla. Tarvitsemme näkemykseni mukaan liittoa erityisesti verkostoitumiseen ja tiedon jakamiseen erilaisista tapahtumista.

> “Ranska on minulle harrastus, olen siis iloinen amatööri.”

Ranskan kielen kiinnostavuuden nostattaminen on todella vaikea kysymys. Nykyihmisen ajasta ja huomiosta kilpailee valtaisa määrä eri harrastuksia ja harrastamisen kanavia. Ranskan opiskelu ja siinä edistyminen todellakin vaatii sinnikkyyttä ja pitkäjänteisyyttä. Kieli on kuitenkin aina ollut samanlainen. Pitäisikö mennä ajassa taaksepäin ja pohtia, miksi ranskan kieltä aiemmin harrastettiin, löytyisikö menneisyydestä jotakin käyttökelpoista tämän upean kielen kiinnostuksen elvyttämiseksi. Todettakoon, että ranskalaiset eivät enää itsekään tunnu arvostavan omaa kieltään, koska jopa Ranskan suurlähetystö on ryhtynyt käyttämään englantia. Asiaa sivuten voi myös kysyä, miksi suomen- ja ruotsinkielisten yhteinen kieli on varsin usein englanti, sama koskee Suomen ja muiden pohjoismaiden välistä kommunikointia.

Pirkko Linkosuo, Cercle franco-finlandais de Tampere

”Olen eläköitynyt lukion liikunnan ja terveystiedon opettaja Tampereelta. Kuluvan vuoden alusta olen toiminut Tampereen Cerclen puheenjohtajana. Muihin harrastuksiini kuuluvat musiikki, erityisesti klarinetin- ja pianonsoitto Pirkanmaan musiikkiopistossa sekä Händel-kuorossa laulaminen. Monipuolinen vuodenaikojen mukainen liikunta on myös mieluista. Harrastajateatteri Tukkateatterissa olen ollut useissa esityksissä mukana, tällä hetkellä Dali-koiran emäntänä satunäytelmässä Kuka nukkuu koiranunta?

Miksi Ranska? Totean tässä heti, että Ranska on vetänyt minua puoleensa miltei koko elämäni ajan. Nuoruudestani muistan hyvin, kun isäni perehtyi ranskalaiseen gastronomiaan työnsä puolesta, teki opintomatkoja paikan päälle ja kutsui ranskalaisia alan eksperttejä Tampereelle. Kiinnostus Ranskaa, sen kieltä, kulttuuria kohtaan vahvistui lukioaikana, kuten varmaan monille muillekin on käynyt. Jyväskylässä opiskellessani innostuin jatkamaan ranskan opintoja yliopistolla. Tuolloin olin yhden kesän Ranskassa au pairina, joka oli erityisesti kielen oppimisen kannalta todella hyödyllistä. Ranska-innostus sen kun vain syveni, kun ajauduin mukaan yhdysopettajaksi lukioni opiskelijavaihto-ohjelmaan auvergnelaisen lukion kanssa. Tutustuin sikäläisiin nuoriin, heidän perheisiinsä sekä opettajiin perheineen, joista on tullut minulle elinikäisiä ystäviä. Heidän kauttaan olen saanut tutustua monipuolisesti ranskalaiseen elämänmuotoon. Tästä olen niin onnellinen!

Ammattiin valmistuttuani liityin Tampereen Cerclen jäseneksi jo 1980-luvulla. Koronavuosien aikana yhdistyksen toiminta oli hiipunut ja katkolla. Kuulostelin yhdistyksen tuon hetkistä tilannetta silloisen hallituksen jäseniltä ja saimme sitten pienellä porukalla elvytettyä toimintaa pitämällä vuosikokouksen, hoitamalla käytännön asioita ja järjestämällä jälleen jäseniltoja. Eihän näin upean asian parissa toimivaa yhdistystä saa päästää unholaan!

Mielestäni yhdistysten merkitys on tukea ranskan kielen elinvoimaisuutta, lisätä ranskankielisen kulttuurin ja maailman tuntemusta sekä järjestää monipuolisesti tapahtumia näiden asioiden edistämiseksi. Valtakunnan tasolla liitto kattojärjestönä toimii myös edellä mainittujen seikkojen hyväksi ja ylläpitää Suomen sekä Ranskan välisiä ystävyyssuhteita. Yhteistyö paikallisyhdistysten ja liiton välillä on oleellista.

Monipuolisen arvostuksen lisääminen, kansainvälisyyden korostaminen ja lasten sekä nuorten innostaminen ranskan kielen opintoihin saattavat lisätä kiinnostavuutta sekä itse kieleen että samalla myös ranskankieliseen kulttuuriin ja maailmaan. Eri mediat ja viralliset tahot voivat edesauttaa asiaa julkaisemalla faktapitoisia artikkeleita ja ohjelmia.

“Eihän näin upean asian parissa toimivaa yhdistystä saa päästää unholaan.”

SRYL:n matkastipendit jaettiin suurlähetystössä

SRYL:n vuosittain jaettavat nuorten matkastipendit jaettiin jo perinteisesti Ranskan suurlähetystössä 14.5.2025. Tilaisuutta emännöi suurlähettiläs Raja Rabia.

Koululaiset

Freja Hagelstam, Espoo (Tölö Gymnasium, Helsinki): vaihto-oppilaaksi Lycée Paul Langeviniin La Seyne-sur-Meriin (Provence-Alpes-Côte d'Azur) lukuvuonna 2025–26, 350 €

Linnea Svens, Helsinki (Gymnasiet Lärkan): EF:n 2 viikon kielikurssille Pariisiin heinäkuussa 2025, 350 €

Altti Timonen, Espoo (SYK, Helsinki): EF:n 2 viikon kielikurssille Nizzaan kesäkuussa 2025, 350 €

Koululaisryhmät

Henrikki Virolainen, Klaara Natri, Emil Närhinen, Olivia Cisneros Terho, Kyra Jäntti - ryhmä 18-vuotiaita ranskan opiskelijoita Kulosaaren Yhteiskoulun lukiosta (Helsinki): viikon omatoimimatka Nizzaan, jossa tutustuvat lähiseutuun, UNOC-konferenssiin ja tapaavat viimevuotisessa Finn'Est-vaihdossa saamansa ystävät Champagnesta, 9.–16.6.2025, 250 €

Kalevan lukion (Tampere) ranskan ja musiikkilinjan opiskelijoiden ryhmä (22): musiikkiin painottuva ystävyyskouluvierailu Lavaliin, Suomessa jo käyneiden Lycée Ambroise Parén opiskelijoiden vieraaksi, 30.3.–4.4.2025 (op. Sari Mehtonen), 500 €

1. Stipendinsaajat taustajoukkoineen suurlähettilään ympärillä.

Pasilan peruskoulun (Helsinki) 9. luokan A1-ranskan lukijat (21): Pariisiin suuntautuva leirikoulumatka 5.–9.5.2025 (op. Kerttu Sirviö), 500 €

Vääksyn Yhteiskoulun lukion ranskan ryhmä (10): tutustumismatka Etelä-Ranskaan (Antibes) sekä lukiovierailu 29.9.–4.10.2025 (op. Riikka Penttilä), 500 €

Iitin yläkoulun 8. luokan ranskan opiskelijat (9): mm. taiteeseen ja historiaan painottuva viikon opintomatka Etelä-Ranskaan (Nizza) toukokuussa 2026 (op. Tarja Virtanen), 500 €

2

3

2. Suurlähettiläs Raja Rabia piti kauniin puheen stipendin saaneille. Hänen vieressään Ranskan instituutin kieliasiainattasea Stéphane Alati.

3. SRYL:n stipenditoimikuntalaiset vasemmalta Jaana Sormunen, Eija Raitala ja Inka Witick (kuvasta puuttuu Therese Almén).

Ranskan poliittinen johtajuus keskiössä

SRYL:n järjestämä ajankohtainen seminaari veti Oodin auditorion täyteen kiinnostuneita.

Teksti:
SANNA JÄÄSKELÄINEN
Kuvat:
SANNA JÄÄSKELÄINEN JA TELLERVO PERÄLÄ-BRUNNSBERG

1

SEMINAARI France as a Leader in Europe pidettiin tiistaina 10. kesäkuuta Helsingin keskustakirjasto Oodin Maijansalissa. Suomi-Ranska-yhdistysten liiton järjestämässä englanninkielisessä seminaarissa käsiteltiin ajankohtaisia Ranskaan sekä Ranskan ja Suomen välisiin suhteisiin liittyviä kysymyksiä. Alustajaksi seminaariin saatiin ranskalainen **Alain Le Roy**, joka on toiminut muun muassa suurlähettiläänä ja alivaltiosihteerinä YK:n rauhanturvaosastolla. Hänen lisäkseen puhujina olivat Ranskan suurlähettiläs **Raja Rabia**, Ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija **Iro Särkkä**, EU:n henkilöstövalintatoimiston ja henkilöstökoulutuskeskuksen johtajana pitkään toiminut **Minna Vuorio** sekä kansanedustaja **Miapetra Kumpula-Natri** (sd.).

Suomi-Ranska-yhdistysten liiton puheenjohtaja **Risto Veltheim** avasi seminaarin kertomalla, että liiton päätehtävä on tehdä Ranskaa paremmin tunnetuksi Suomessa eri näkökulmista.

– Toki Ranska on viime vuosina tullut tunnetummaksi, mutta paljon työtä on vielä sillä saralla tehtävänä, hän sanoi.

Veltheim harmitteli suomalaisen valtamedian välinpitämätöntä suhtautumista Ranskaan ja maan rooliin eurooppalaisessa politiikassa.

Suurlähettiläs Raja Rabia aloitti puheenvuoronsa toivomalla edistystä Ukrainan rauhanneuvotteluihin. Hän kertoi käyneensä Suomen itärajalla katsomassa aitaa, joka on iso satsaus maallemme.

– Ihailen Suomessa kykyä puolustautua, poliittisen päätöksenteon sujuvuutta sekä onnellisuutta. Erityisesti haluan kehua sitä, kuinka yhteiskuntanne on niin tyyni, sana sisu kertoo, miten yhteiskuntanne toimii, Rabia kiteytti.

Alain Le Roy painotti puheenvuorossaan kolmea asiaa Ranskan roolissa Euroopassa. Ne olivat historiallinen näkökulma, nykyhetki ja puolustus liittyen myös Ukrainaan.

– Ranska on aina halunnut erityisen roolin Euroopassa, jo Louis XIV:n ajoista lähtien. Joskus se on onnistunut, joskus ei.

Le Roy kävi läpi Ranskan merkittävän roolin muun muassa eurooppalaisen puolustusyhteistyön synnyssä ja EU:n perustamisessa. Hän nosti esiin myös presidentti Macronin merkittävät puheet vuosina 2018 ja 2024. Tällä hetkellä ajankohtaisinta on Euroopan yhteisen puolustamisen kehittäminen, kun Naton rooli saattaa olla muutoksessa.

Iro Särkkä paneutui Ranskan rooliin Natossa.

– Ranska oli yksi Naton perustajajäsenistä. Monilla voi olla väärä usko, että Ranska ei olisi niin sitoutunut Natoon. Tällä hetkellä yksi ajankohtainen asia on puolustusyhteistyö

2

pohjoisen suuntaan eli myös Suomen kanssa. Se ei ole Ranskalle tyypillinen suunta, mutta koko Euroopan tilanteen kannalta tärkeää, Särkkä sanoi.

– Ranska on tottunut olemaan eturintamassa ja nyt Suomi on se maa, joka on lähinnä Venäjää. Niinpä Ranska on ollut aktiivisesti mukana esimerkiksi sotaharjoituksissa täällä.

Minna Vuorio toi esiin ongelman: suomalaiset eivät hae riittävän paljon Euroopan unionin työpaikkoihin. Kun EU-jäsenyytemme alkuvuosina aloittaneet eläköityvät, uhkaa suomalaisten työntekijöiden määrä jäädä todella alhaiseksi. EU:n hakumenettelyä on jo yksinkertaistettu ja työpaikan imagoa yritetty kohottaa.

– Suomalaisia hakijoita tarvitaan lisää! EU:ssa pääsee monikulttuuriseen työpaikkaan, työhyvinvointia on kasvatettu, palkka on hyvä ja työ on merkityksellistä, hän sanoi.

Miapetra Kumpula-Natri oli aiemmin Euroopan parlamentin jäsen ja on palannut nyt eduskuntaan. Hän nosti puheenvuorossaan esiin EU:n tärkeät suhteet Intiaan, joka haluttaisiin mukaan läntiseen yhteistyöhön. Kumpula-Natri näki teknologian asiana, jolla EU voi kilpailla supervaltojen kanssa. Siksi olisi saatava startupyritykset jäämään Eurooppaan, sillä iso osa menestyneistä startupeista siirtyy Yhdysvaltoihin. Kumpula-Natri puhui myös tekoälyn mahdollisuuksista ja eurooppalaisesta digitaalisesta strategiasta sen suhteen.

Seminaarin lopuksi yleisö sai esittää kysymyksiä panelisteille.

SRYL kiittää kaikkia mukana olleita!

1. Tilaisuuden puhujat eturivissä vas. Miapetra Kumpula-Natri ja Minna Vuorio, takarivissä Risto Veltheim, Iro Särkkä ja Alain Le Roy.

2. Seminaari pidettiin Helsingin keskustakirjasto Oodissa.

3. Ranskalainen Alain Le Roy iloitsi kutsusta tulla puhumaan Helsinkiin. Hän valotti puheenvuorossaan Ranskan roolia Euroopassa ennen ja nyt.

3

Turun ranskalainen seura ry – Cercle français de Turku 80 vuotta

Turun ranskalainen seura vietti 80-vuotisjuhliaan lauantaina 26.4.2025. Ajankohta oli mitä sopivin tällaiselle juhlalle: kevät alkoi kurkkailla nurkan takaa ja Turku, Suomen ranskalaisin kaupunki, virittäytyy muutaman vuoden päästä koittavaan 800-vuotisjuhlaansa.

Teksti:
MARJALIISA PYÖLI-VAINIO
Turun Cerclen vt. sihteeri

Kuvat:
JUHLAVÄKI

1

MEILLÄ on Turussa sanonta ”Varför Paris, vi har ju Åbo” ja tältä pohjalta juhlapaikaksemme valikoitui Oobu-ravintola. SRYL hoiti liittokokouksensa iltapäivällä Aurakadun varrella Aurelia-salissa ja pienen hengähdystauon ja happihyppelyn jälkeen juhlaväki kokoontui Oobun Kompassi-kabinettiin.

Juhlaväkeä tuli runsaat neljäkymmentä ja asettauduttiin kuuntelemaan yhdistyksen vt. pj. **Teppo Kosken** tervetulotoivotusta ja Turun kaupungin tervehdystä, jonka esitti Suomen kansalle vuosien mittaan tutuksi tullut joulurauhan julistaja, tällä kertaa tosin kaupungin kansainvälisten asioiden johtajan rooliin sonnustautunut **Mika Akkanen.** Ja niin kohosivat tervetulomaljat: ”Soyez les bienvenus!”

Tervehdyksensä esittivät Ranskan suurlähettiläs **Raja Rabia**, SRYL:n puheenjohtaja **Risto Veltheim**, ranskalais-suomalaisen tieteellisteknisen seuran puheenjohtaja **Tuomo Melasuo** ja sisarjärjestöjen edustajat Helsingistä, Tampereelta, Porista, Kuopiosta ja Hangosta. Yhdistys suorastaan hukutettiin lahjoihin.

Tässä vaiheessa päästiin maistelemaan Oobun alkupalatarjontaa ja tarjolla oli graavattua lohta tykötarpeineen ja kasvisruokailijoille vuodenaikaan sopivaa parsaa. Alkupalan sulattelua säestivät **Arja** ja **Kalle** (Arya et Charles) suomeksi tulkituilla chanson sävelmillä. Ja ilmassa väreili todellinen chanson ”fiilinki”.

Millainen olisi vuosijuhla ilman juhlapuheita?
Juhlapuheita oli kaksi: ensin Turun yliopiston ranskan kielen professori **Marjut Johansson** käsitteli elävästi ranskan kielen asemaa menneisyydestä nykyisyyteen ulottaen ajatuksiaan myös tulevaisuuteen. Puheen lyhennelmä löytyy tämän jutun yhteydestä.

Pääruokaa sulateltiin Aryan ja Charles’n musiikkiesityksellä, joista varsinkin Rappelle-toi Barbara soi ihanasti ja muistutti meitä epävakaasta maailmantilanteesta. Iloisiin ranskalaistunnelmiin päästiin sitten Sous le ciel de Paris’n myötä.

Aalto-yliopiston professori **Panu Savolainen** esitti mukaansatempaavasti osittain suomeksi ja osittain ranskaksi, miten ranskalainen arkkitehtuuri on vaikuttanut suomalaiseen rakennuskulttuuriin. Kotikulmilta hän mainitsi

“Tämä merkitsee arkistojen tutkimista ja uuden historian kirjoittamista.”

meille turkulaisille rakkaan kaupunginkirjaston vanhan päärakennuksen, johon 1800-luvun ranskalainen arkkitehtuuri on lyönyt leimansa Tukholman Riddarhusetin kautta. Ranskalaisvaikutus on heijastunut myös arkkitehtuurin sanastoon.

Illan tässä vaiheessa nousi ylös 90-luvulla yhdistyksen puheenjohtajana toiminut **Jarmo Kehusmaa**.

Hän esitti juhlivalle järjestölle lämpimät onnittelut ja toi sitten ilmoille täydellisen uutispommin: hän on löytänyt yhdistyksen kadonneiksi luultujen arkistojen seasta dokumentteja, joiden mukaan seuramme onkin perustettu jo sata vuotta sitten. Tämä merkitsee arkistojen tutkimista ja uuden, perusteellisen historian kirjoittamista. Ja mikä parasta: satavuotisjuhlaa!

2

3

Illan päätteeksi Arya et Charles esittivät monille tunteet tuoneen **Aznavourin** Eilen vielä (Hier).

Yhteislaulua yritettiin vähän viritellä ja päätettiin, että asiaan palataan sitten SATA-vuotisjuhlissa!

4

5

1. Ranskan suurlähettiläs Raja Rabia, Turun ranskalaisen seuran pj. Teppo Koski ja suurlähettilään puoliso Kjetil Wilhelmsen.
2. Turun yhdistyksen entinen puheenjohtaja Jarmo Kehusmaa jysäytti uutispommin. Hän nosti onnittelumaljan yhdessä Helsingin yhdistyksen puheenjohtajan Sini Sovijärven kanssa.
3. Duo Arja ja Kalle (Arya et Charles) vastasi illan musiikista.
4. Professori Panu Savolainen kertoi, miten ranskalainen arkkitehtuuri on vaikuttanut suomalaiseen rakennuskulttuuriin.
5. Ranskan kielen professori Marjut Johansson puhui ranskan kielen asemasta menneisyydestä nykyisyyteen.

Le Cercle français de Turku fête ses 80 ans !

Deux moments historiques et une question d'actualité

80 ANS, c'est un bel accomplissement, n'est-ce pas ?

Cet âge témoigne sans le moindre doute de la persévérance de l'association et de son engagement constant envers la langue et la culture françaises.

Je vais évoquer brièvement deux moments importants de l'histoire du Cercle, puis ouvrir une réflexion sur une question très actuelle.

Premier moment historique. L'année dernière, nous avons célébré plusieurs anniversaires importants liés à l'histoire du français à Turku.

À l'automne, le département de français de l'Université de Turku a marqué les 100 ans de l'enseignement du français. Plus particulièrement, nous avons fêté le 75e anniversaire de la chaire de la philologie romane. Le premier professeur nommé à ce poste était Tauno Nurmela, une personnalité culturelle bien connue en Finlande. C'est lui qui m'amène au premier moment historique.

À Turku, Tauno Nurmela, avec Eero K. Neuvonen, bibliothécaire à l'Université, et Walter O. Renkonen, maître des conférences et professeur extraordinaire, ont été les personnes qui ont fondé le Cercle français dans sa forme actuelle. C'est Walter Renkonen qui a été le premier président du Cercle, selon les statuts officialisés de l'époque. C'était une période d'après-guerre où l'importance du français et de la culture française a été reconnue en Finlande. Ce sont Tauno Nurmela et Walter Renkonen qui ont contribué à la promotion de l'enseignement du français à l'université ainsi que dans la ville de Turku.

Faisons maintenant un saut de 50 ans en avant.

Deuxième moment historique. Dans les années 1980 et 1990, le Cercle a contribué à la fondation du jardin d'enfants L'Hegaxone à Turku, avec l'aide et le soutien considérables de l'ambassade de France et de l'Institut français. C'était une période fructueuse pour l'expansion de l'enseignement du français dans notre ville. L'école primaire de Vähä-Heikkilä a célébré le 30e anniversaire de sa filière bilingue l'an dernier et L'Hexagone fête ses 40 ans de ses activités ce printemps.

Aujourd'hui, nous pouvons nous réjouir que l'enseignement du français soit assuré à la fois par la ville et par l'université.

Maintenant ma question d'actualité. Pourquoi choisissons-nous la langue et la culture française ou francophone ? Qu'est-ce qui vous a donné envie, à vous, de découvrir cette langue, le français ?

Nous avons posé tout naturellement cette question à nos étudiants qui ont choisi le français comme matière principale à l'université. Les réponses ne sont peut-être pas surprenantes : ils ont vécu en France ou dans un pays francophone, ils y ont étudié, travaillé, ou s'y sont fait des amis.

Dans leur famille ou parmi leurs amis, il y a des personnes francophones. D'autres ont eu un enseignant de français qui leur a transmis le goût de cette langue. Et bien souvent, l'intérêt – voire une véritable passion – naît de la musique, de la littérature, de l'art, de la mode, du cinéma, du sport ou de la gastronomie : des éléments culturels bien français.

Or, les temps changent, les mentalités évoluent.

Nous vivons dans un monde globalisé où les jeunes sont exposés à l'anglais et à une multitude de langues et de cultures, mais aussi aux défis du numérique et du développement rapide de l'intelligence artificielle. Le français ainsi que d'autres langues, comme l'allemand, sont moins enseignées et moins étudiées, non seulement en Finlande, mais partout dans le monde occidental.

Nous pouvons naturellement puiser notre motivation dans les éléments culturels que je viens d'évoquer, mais il nous faut trouver d'autres centres d'intérêt susceptibles de toucher les jeunes d'aujourd'hui. C'est un défi réel auquel nous avons besoin de réponses.

Au fond, il y a toujours la rencontre entre des gens d'origines et de cultures différentes. Comme nous le savons toutes et tous, la connaissance d'une langue étrangère ouvre des portes.

Le rôle du Cercle français de Turku reste aujourd'hui le même que pendant toutes ses années d'existence : créer des ponts entre les personnes de différentes cultures et proposer des façons variées de faire découvrir la culture française à celles et ceux qui s'y intéressent.

C'est avec une grande joie que je félicite aujourd'hui le Cercle français de Turku. Merci à tous les membres, anciens et actuels, pour votre engagement inlassable. Félicitations pour ces 80 années de dévouement, d'enthousiasme et de passion.

[discours abrégé]

MARJUT JOHANSSON

Professeure des universités, Département de français, Université de Turku

Présidente du Cercle français de Turku 1991–1996

Présidente du Turun ranskalaisen lastentarhan kannatusyhdistys 1989–1996

Muistojen siivillä 1950-luvun Poriin

Teksti:
SANNA JÄÄSKELÄINEN

CERCLE français de Pori juhlisti 17. toukokuuta kevätjuhlassaan myös yhdistyksen 75-vuotista taivalta. Juhlapuhujaksi yhdistys oli kutsunut Tampereelta **Aline Kaiharin**, joka saapui Suomeen 1950-luvun alkuvuosina. Hän asui alkuun Porissa ja oli Cerclen pidetty ranskanopettaja. Hän kertoi puheessaan noista vuosistaan ja muisteli oppilaitaan.

Kaiharin puheen jälkeen yhdistyksen kunniajäsen **Pertti Ratsula** jatkoi. Hän liittyi yhdistykseen vuonna 1957, eli melko pian sen jälkeen, kun Aline Kaihari oli lähtenyt Tampereelle. Ratsula muisteli puheessaan vuosikymmenien tapahtumia. Hänen panoksensa niin yhdistyksen puheenjohtajana kuin pitkäaikaisena kunniakonsulina on ollut merkittävä tekijä, joka on nostanut Porin yhdistyksen Suomen toiseksi suurimmaksi ja edelleen hyvin vireäksi yhdistykseksi. Juhlaan osallistui yli 40 henkilöä. Saimme myös harvinaisen ryhmäkuvan, jossa on viisi entistä ja yksi nykyinen puheenjohtaja.

1

2

3

1. Historia heräsi eloon, kun Aline Kaihari eloisasti muisteli Cercle français de Porin alkuaikoja 1950-luvulla. Hän piti puheensa sekä ranskaksi että suomeksi.

2. Pertti Ratsula jatkoi siitä, mihin Kaihari lopetti. Hän kertoi yhdistyksen vaiheista 1950-lopulta lähes tähän päivään asti.

3. Cercle français de Porin puheenjohtajia vuosien varrelta, vas. Pertti Ratsula, Paul Smeekes, Sanna Jääskeläinen, Jorma Tirri, Arja Gustafsson ja Kirsti Antila.

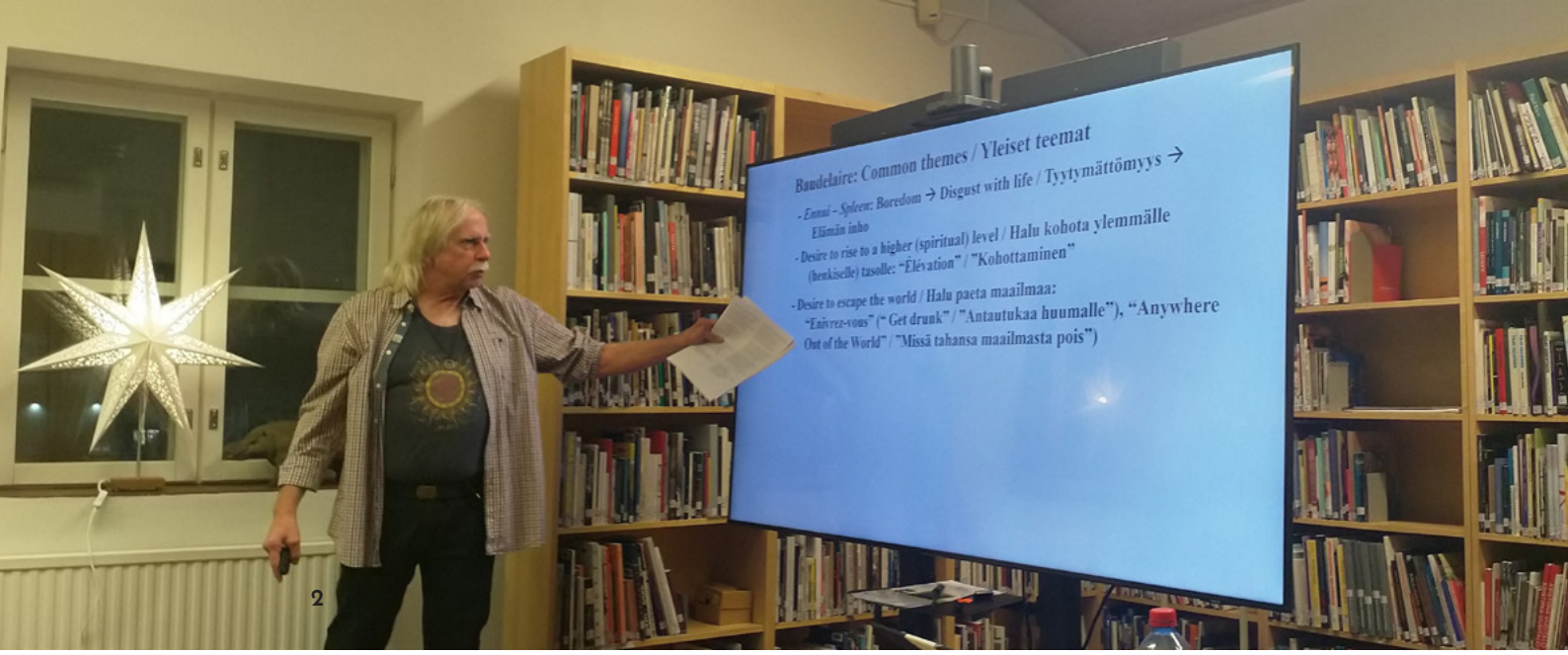

2

1

Hetkiä ja muusia: ranskalainen taide ja runous loistivat Rovaniemellä

Teksti:
MANUEL DE LAYET
Vicomte de St Paul

OSANA 50-vuotisjuhlavuottaan Rovaniemen suomalais-ranskalainen yhdistys (Cercle franco-finlandais de Rovaniemi) tarjosi ainutlaatuisen kulttuuri-iltapäivän 28.11.2024 Kulttuuritalo Korundissa. *Hetkiä ja muusia: ranskalaisen taiteen ja runouden paljastuksia* -niminen tapahtuma vei yleisön matkalle 1800-luvun jälkipuoliskolle – aikaan, jolloin ranskalaiset runoilijat ja taidemaalarit mullistivat tunteen, valon ja muodon kielen.

Iltapäivä alkoi kahdella tervehdyksellä, jotka loivat heti lämpimän ja arvokkaan tunnelman. Oikeuskansleri, rovaniemeläissyntyinen **Tuomas Pöysti**, oli lähettänyt yhdistykselle videotervehdyksen. Puheessaan hän korosti ranskan kielen pysyvää merkitystä kansojen välisenä sillanrakentajana ja ylisti sen voimaa rikastuttaa ajattelua, vuoropuhelua ja kansainvälistä ymmärrystä. Hänen viestinsä otettiin vastaan lämpimästi, ja se ankkuroi tapahtuman sekä paikalliseen ylpeyteen että kulttuurisiin pyrkimyksiin.

Tämän jälkeen kuultiin tervehdys **Jari Aulalta**, arvostetulta suomalaisen radiokulttuurin vaikuttajalta ja toiselta rovaniemeläislähtöiseltä, jonka kirjallinen viesti luettiin ääneen yleisölle. Aulan ajatukset toivat tilaisuuden alkuhetkiin henkilökohtaisen ja läheisen sävyn. Hän muistutti, että Ranskan ja Suomen välistä yhteyttä eivät rakenna ainoastaan instituutiot, vaan myös yksittäiset ihmiset – ne, jotka matkustavat, kohtaavat uusia kieliä ja kulttuureja, ja joiden intohimo on oppia ja ymmärtää toisia.

Iltapäivän ensimmäisen luennon piti **Michael Hurd**, entinen Lapin yliopiston lehtori ja ranskalaisen sekä amerikkalaisen kirjallisuuden asiantuntija. Englanniksi pitämässään esityksessä Hurd johdatti yleisön läpi kirjallisen muodonmuutoksen, joka määritti ranskalaisen runouden kehitystä 1800-luvun jälkipuoliskolla. Luento alkoi romantiikan tunteikkaasta palavuudesta ja päättyi symbolismiin – maailmaan, jossa merkitykset ovat vihjailevia, elliptisiä ja monitulkintaisia. Matkalla esiin nousivat muun muassa **Alfred de Musset'n**, **Charles Baudelairen** ja **Arthur Rimbaud'n** kaltaiset keskeiset hahmot.

> Ranskan ja Suomen välistä yhteyttä eivät rakenna ainoastaan instituutiot.

Esitys oli enemmän kuin historiallinen katsaus. Hurd toi esiin runoilijoiden pyrkimyksen tavoittaa ihmiskokemuksen muuttuva sisäinen maisema – siirtymä romantiikan suurista ihanteista kohti symbolismin hajanaisia havaintoja, unta ja mielen sisäisiä liikahduksia. Valittujen runojen – erityisesti Musset'n, Baudelaire'n

ja Rimbaud'n – kautta yleisö saattoi kuulla tämän muutoksen tapahtuvan: romanttisen kaipuun myrskyisät tunteet väistyivät symbolistisen mietiskelyn utuisen häilyvien tunnelmien tieltä.

Ensimmäisen luennon jälkeen yleisölle tarjoutui hetki hengähtää – sanojen sijaan puheenvuoron sai musiikki. Lavan otti haltuunsa **Lyydia Liikanen**, lahjakas huilisti Lapin musiikki- ja tanssiopistosta. Hän esitti kaksi herkkävireistä teosta: *Jade* **Pierre-Octave Ferroudin** säveltämänä sekä **Claude Debussyn** ikonisen *Syrinxin*. Huilun kirkas, virtaava sointi täytti tilan – juuri sellaista sävyjen liikettä ja hetken aistimusta, jota impressionistit tavoittelivat kankaillaan ja symbolistit säkeissään: maailmaa, joka ei avaudu järjellä vaan aavistuksin ja tunteen lävitse.

Erityisesti Debussyn *Syrinxissä*, joka sävellettiin vuonna 1913, yleisö kuljetettiin puhtaan aistimellisuuden tilaan, jossa muoto liukeni hengitykseen ja muiston häivähdykseen. Teos toimi luontevana sillanrakentajana taiteiden välillä – kaikuna iltapäivän laajemmasta teemasta: sanan, äänen ja kuvan vuoropuhelusta ranskalaisessa kulttuurikuvastossa.

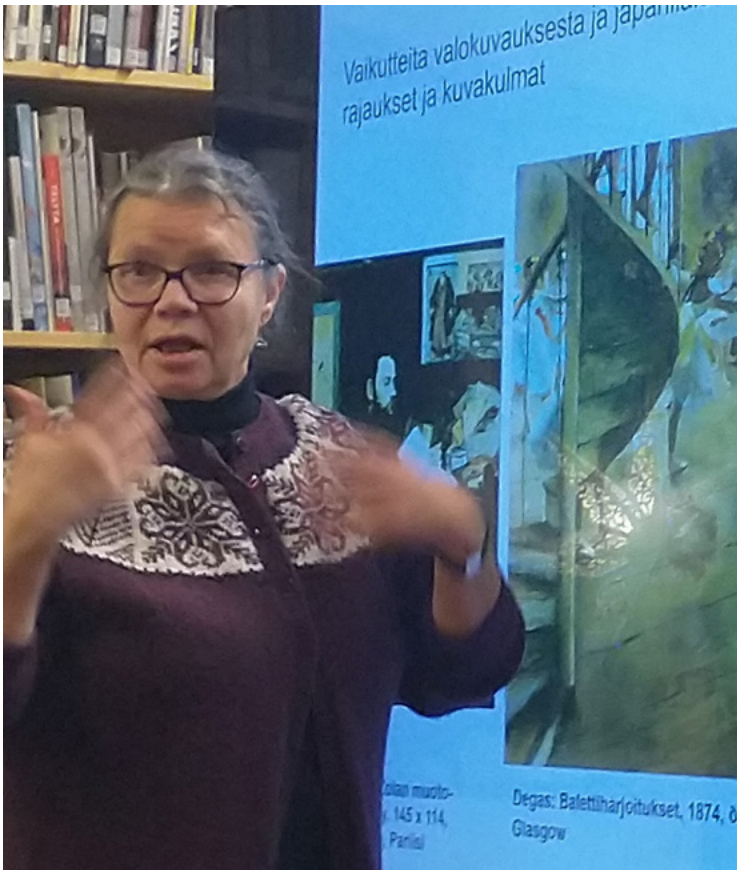

2

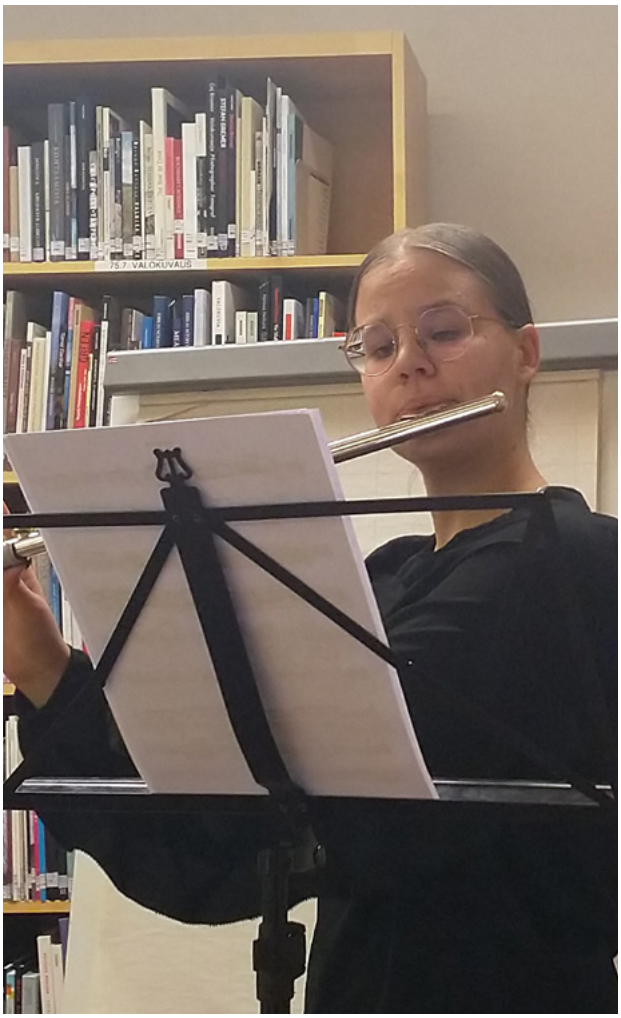

3

Iltapäivän matka jatkui Lapin yliopiston professori **Tuija Hautala-Hirviojan** johdolla. Hän on pohjoisen taidehistorian arvostettu asiantuntija, ja esitelmässään (suomeksi) hän hahmotteli yleisölle ranskalaisen maalaustaiteen kehityskaaren 1800-luvun loppupuolella. Polku kulki realismin juurevasta ja kaunistelemattomasta todellisuudesta kohti impressionismin valoa heijastavia, hetkellisiä näkyjä.

Vuosisadan edetessä syntyi uusi herkkyys: sellainen, joka palvoi valoa, liikettä ja katoavaisuutta.

Huolellisesti valittujen esimerkkien kautta professori Hautala-Hirvioja osoitti, kuinka taiteilijat kuten **Gustave Courbet**, **Édouard Manet**, **Claude Monet** ja **Auguste Renoir** murtautuivat irti akateemisen taiteen jäykistä konventioista. Realistit pyrkivät kuvaamaan elämää tinkimättömällä rehellisyydellä, mutta vuosisadan edetessä syntyi uusi herkkyys – sellainen, joka palvoi valoa, liikettä ja katoavaisuutta enemmän kuin pysyvyyttä ja ikuisuutta.

Hautala-Hirviojan esitys toi esiin, kuinka yhteiskunnalliset murrokset, teknologiset innovaatiot – kuten valokuvauksen keksiminen – sekä modernin kaupunkielämän herättämä kasvava kiinnostus loivat pohjan impressio-

nistien vallankumoukselle. Maalarit eivät enää etsineet suuria kertomuksia, vaan halusivat tallentaa ohikiitäviä vaikutelmia: auringon välähdyksen veden pinnalla, liikkeessä olevan hahmon utuisen ääriviivan, tai värin hienovaraisen siirtymän iltahämärässä. Samalla he mullistivat paitsi maalaustaiteen, myös itse käsityksen todellisuuden esittämisestä.

Professori Hautala-Hirviojan luento tarjosi paitsi katsauksen taidesuuntauksiin, myös pohdinnan aikakauden levottomasta hengestä. Hänen sanojensa kautta yleisö sai välähdyksen ajasta, jolloin Ranskan taidemaalarit – runoilijoiden tavoin – käänsivät katseensa samanaikaisesti sisään- ja ulospäin. Uusien muotojen kautta he pyrkivät tavoittamaan sekä maailman että sielun.

Iltapäivän lähestyessä loppuaan ei mieliin jäänyt vain sarja historiallisia faktoja, vaan ennen kaikkea tunne kulttuurisesta jatkuvuudesta. *Hetkiä ja muusia* onnistui siinä, mihin aito kulttuurinen vuorovaikutus aina pyrkii: luomaan elävän sillan aikakausien, kansojen ja katsomistapojen välille. Korundin hillitty eleganssi ja hiljainen pohjoinen valo loivat täydellisen kehyksen tälle keskustelulle. Täällä, kaukana Pariisista, ranskalaisen uudistushengen henki sai uuden elämän – tulkittuna, jaettuna ja juhlittuna yhteisössä, joka on sitoutunut kulttuuriseen vuoropuheluun.

Osana Rovaniemen suomalais-ranskalaisen yhdistyksen 50-vuotisjuhlavuotta *Hetkiä ja muusia* oli yhtä aikaa huipennus ja uuden alku. Tilaisuus vahvisti yhdistyksen roolia ranskalaisen kulttuurin vaalijana Lapissa ja viittasi tulevaisuuteen, joka on täynnä mahdollisuuksia.

Sillä vaikka maalaukset haalistuvat ja säkeet hiljenevät ajan myötä, ihmisen tarve yhteyteen – taiteen, runouden ja yhteisen juhlan kautta – elää edelleen. Se säilyy hetkissä, jotka on vangittu kankaalle, säkeissä, joita kuiskitaan vuosisatojen halki, ja kokoontumisissa, joissa sydän avautuu jollekin itseään suuremmalle.

Tässä hengessä Cercle suuntaa katseensa seuraavaan viiteenkymmeneen vuoteen – ja lukuisiin hetkiin ja muusiin, jotka vielä ovat tulossa.

1. Lapin yliopiston eläköitynyt lehtori Michael Hurd käy syvällisen älyllistä vuoropuhelua yleisön kanssa 1800-luvun jälkipuolen ranskalaisen runouden kehityksestä.

2. Professori Tuija Hautala-Hirvioja esittelee 1800-luvun loppupuolen ranskalaisen maalaustaiteen muuntumista realismista impressionistien valoa heijastaville hetkille.

3. Lahjakkaan Lapin musiikki- ja tanssiopiston huilistin Lyydia Liikasen esittämä Claude Debussyn Syrinx vangitsee hetken aistimuksellisuuden.

4. Rovaniemeläissyntyinen oikeuskansleri Tuomas Pöysti muistutti ranskan kielen ja kulttuurin merkityksestä kansainvälisenä sillanrakentajana lämpimässä videotervehdyksessään Cerclelle.

4

Kannanotto: YSL:n kevätkokouksen 10.4.2025 kannanotto OKM:n avustusleikkauksiin

YSTÄVYYSSEURATOIMINNALLA on pitkät perinteet ja toiminta on kansainvälisen kansalaiskeskustelun ydintä. Ystävyysseurat edistävät ystävyyttä yli rajojen. Juuri tätä toimintaa tarvitaan tämän päivän maailmassa enemmän kuin koskaan. Pääosin vapaaehtoisvoimin seurat järjestävät muun muassa kulttuuritapahtumia, vierailuja ja keskusteluja eri puolilla maata. Seurat luovat myös Suomi-kuvaa ulkomaiden edustajille ja maassa asuville ulkomaalaisille. Ystävyysseurat vahvistavat Suomi-kuvaa myös Suomen ulkopuolella kumppanuusmaassaan. Nämä kaikki ovat osa kansalaisaktiivisuutta ja lisäävät eri maiden tuntemusta ja suvaitsevuutta yli rajojen.

Ystävyysseurojen liitossa toimii 49 kansallista, itsenäistä ystävyysseuraa. Liitto on jäsenjärjestöjen yhdysside ja yhteistoiminnallinen yhteisö. Liitto kiinnittää viranomaisten ja suuren yleisön huomiota kansainvälisen ystävyysseuratoiminnan merkitykseen. Liiton arvoja ovat kansainvälisyys, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus sekä erilaisuuden arvostaminen. Ystävyysseuratoiminnalla on myös yhteiskunnallinen tehtävä, mitä opetus- ja kulttuuriministeriö on tukenut.

Tänä päivänä kokonaisturvallisuuden toimijoina pidetään ihmisten vapaaehtoiseen osallistumiseen perustuvia sosiaalisia verkostoja, yleishyödyllisiä yhteisöjä ja yhteiskunnallisia liikkeitä. Koko maan kattava ystävyysseurojen, niiden alaosastojen ja jäsenten aktiivinen toiminta muodostaa verkoston, millä kaikille kansalaisille turvallista yhteiskuntaa ylläpidetään ja kehitetään.

Ystävyysseuratoiminta on myös osa kulttuuriperintöämme. Viime vuosina valtion avustuksia on rajusti leikattu ja toimintaedellytyksiä näin heikennetty. OKM on päätöksissään rajannut avustuksille alarajan ja alueellisen ulottuvuuden. Näin avustusten perusajatus on hämärtynyt. Leikkaukset ovat vaikeuttaneet toimintaa: tilaisuuksia on vähennetty, tiedotustoimintaa pienennetty ja järjestöjen henkilökuntaa irtisanottu ja osa-aikaistettu. Tämä on johtanut myös siihen, että sitä palvelu- ja tapahtuma-apua, mitä viranomaiset, koulut, oppilaitokset ja kansanopistot ovat saaneet, on jouduttu jopa lopettamaan.

Ystävyysseurojen liitto on pyrkinyt käymään keskustelua avustustoiminnan tulevaisuudesta, mutta tuloksetta. Liitto esittää, että OKM:n kanssa pikaisesti aloitetaan neuvottelut, miten jatkossa ystävyysseuratoiminnan avustusten määrä saadaan nostettua entiselle tasolle ja niin, että ystävyysseuratoimintaa harjoittavat järjestöt otettaisiin avustusten piiriin ilman vähimmäiseuromääräisiä rajoituksia.

Tänä vuonna ei myöskään SRYL saanut yhtään valtionavustusta OKM:lta.